

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
September 30, 1994

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXV Kaina 35 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJIS - SEPTEMBER 30, 1994

Nr. 190

Nuskendus keltui „Estonia“, žuvo per 800 žmonių

Turku, Suomija, rugsėjo 28 d. (NYT) – Audringoje Baltijos jūroje 2 val. trečiadienio rytą įvyko viena didžiausių laivo nelaimių pasaulio istorijoje: Estijos keltui apvirtus ir nuskendus, 800 žmonių prazuvo, manoma nuskendę, 126 išgelbėti. (Kaip praneša Elta, iš Talino į Stokholmą plaukiančiame keltui buvo ir penki lietuviai. Moteris su dukra ir du vyrai greičiausiai nuskendo. Išgelbėtųjų tarpe yra 29-metis tyrinėjamas Tamašauskas, kurio namuose laukia žmona ir trijų mėnesių dukrelė).

Estijos, Švedijos ir Suomijos ministrai pirmininkai atskrido į Suomijos uostamiestį Turku (arčiausia prie nuskendimo vietos) susitikti su išgelbėtisiais ir tartis su avarijos tyrinėtoais. Visos trys šalys paskelbė gedulą.

„Tai neįtikėtina žmogiška tragedija ir užtikrintai baisiausia nelaimė, ištikusi mano šalį bent šimtmetyje“, pareiškė Švedijos ministras pirmininkas Carl Bildt spaudos konferencijoje.

Visi trys ministrai pirmininkai atsisakė žurnalistams pasakyti ką sužinojo iš nelaimės tyrinėtojų, bet keltą igulos tarnautojų pasisakymai leidžia manyti, kad vanduo įsiveržė į keltą dėl automobilų įvažiavimo durų nesandarumo. Dėl pritekėjusio vandens automobilai paslydo į vieną šoną, laivas pavirto ir tuomet nuskendo.

Keltas „Estonia“ buvo vienas iš reguliarių tarp Stokholmo ir Talino kursuojančių keltų laivyno. Daugumas žuvusiųjų buvo švedai, naktį keliaujantys namo į Stokholmą po dienos turizmo ir pirkėlių jimosi Taline, kur kainos daug prieinamesnės.

Žinių agentūra Associated Press praneša, kad keltas „Estonia“ buvo žinomas puikiu švedišku stalu, vidų esančių plaukimo baseinu, geru orkestru ir šokių sale. Keleivių tarpe buvo 70 civilių policijos darbuotojų, grįžtančių iš savo profesijos suvažiavimo, 21 paaugliai iš Šv. Rašto seminaro, 56 pensininkai ekskursantai.

Sakoma, kad orkestras nustojo grojęs 8:30 val. vakaro, nes laivas per daug suposi nuo 20 pėdų aukščio bangų. Dauguma keleivių miegojo kajutėse, kai keltas pavirto. Keltas turėjo šešis denius. Manoma, kad žemesniuose deniuose kajutėse esantieji neturėjo galimybių išsiviešinti. Gyvi išlikę išsi-

gelbėjo plaustais, ir malūnsparniai juos ištraukė iš jūros.

Gelbėjimo operacijai vadovavęs pajūrio sargybos karininkas Raimo Tillikainen pranešė, kad rado 126 gyvus ir 42 lavonus. Iš viso laive buvo 964 keleiviai, tad nerasti 796, manomi nuskendę, jo pranešimu. Vėliau pasirodžiusiose pranešimuose buvo kalbama net apie 1,006 keleivius. Anot Tillikaineno, per paskutines kelias valandas prieš nutraukiant ieškojimą nebesitinkant rasti daugiau gyvų dėl labai audringos jūros, buvo randami tik lavonai – apie trys, keturi kas valandą.

Anot gyvų išlikusių, aliarmas buvo paleistas 1:24 v.r., laivui pavirtus į šoną ir kapitoniui pranešus, kad keltą varikliai nebeveikia. Laivas nugarizdavo į jūrą per maždaug pusvalandį nuo pirmo ženklo, kad kas nors ne taip. Pirmasis gelbėjimo laivas pasiekė skendimo vietą vieną valandą po pagalbos šaukimo.

Antradienį, tik porą valandų prieš keltą išplaukiamą švedų inspektoriatui konstatavo, kad keltą įvažiavimo durų sandarumas neatitinka reikalavimų, bet dar neaišku, ar jų nurodyti trūkumai buvo tokie, kad reikėjo betarpiškai taisyti. Jei bus rasta, kad nelaimė įvyko dėl tarnautojų aplaidumo, Estijos įstatymai leidžia bausti net 10 metų kalėjimu.

Ši avarija buvo didžiausia modernioje Baltijos jūros istorijoje ir trečia didžiausia keltų nuskendimo tragedija pasaulio istorijoje. Keltas „Estonia“ buvo pagamintas 1980 m. Vakarų Vokietijoje, talpinantis 2,000 žmonių ir 460 automobilių. Jo savininkės buvo dvi firmos – viena estų, kita švedų.

Jungtinis Amerikos Pabaltiečių komitetas JBANC praneša, kad Estijos ambasada Vašingtone ir Lino Kojelio vadovaujama US-Baltic Foundation įkūrė fondus padėti šioje nelaimėje nukentėjusiems ir jų šeimoms. Galima siųsti čekius išrašyti „Estonian Ferry Disaster Relief“ į Estijos ambasada, 1030 15th Street, NW, Suite 1000, Washington, DC 20005. Aukos taip pat renka US-Baltic Foundation (USBF). Čia siunčiamus čekius reikia išrašyti „Estonian Ferry Victim Relief Fund“ ir siųsti: USBF, Suite 506, 1211 Connecticut Ave., NW, Washington, DC 20036. Šiuos pinigų USBF nusiųs į Estiją, ir jie bus paskirstyti tiesiog nukentėjusiųjų šeimoms tiek Estijoje, tiek kitose Baltijos šalyse.

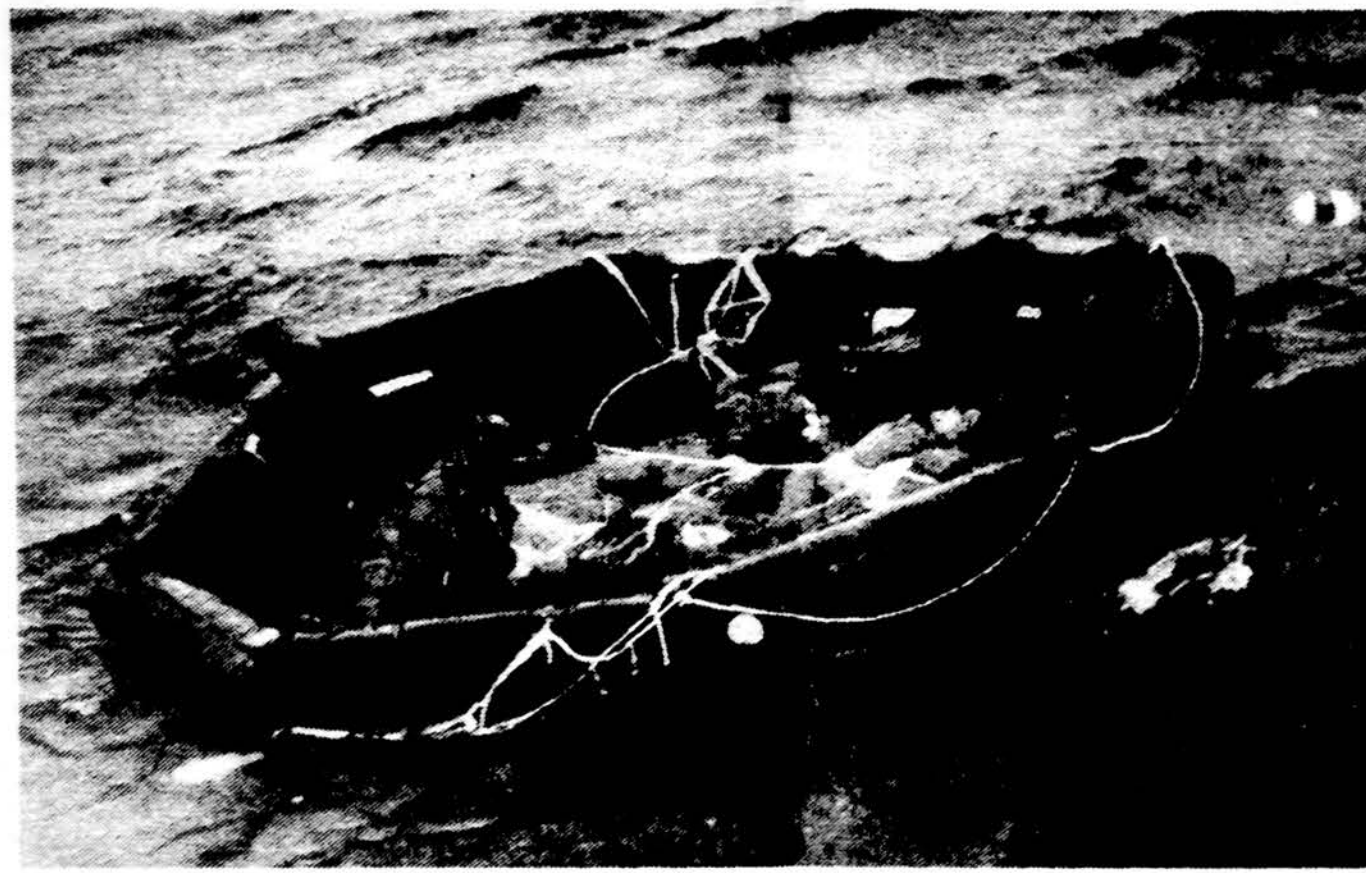
Lietuva reikalauja Rainių tragedijos kaltininko

Vilnius, rugsėjo 28 d. (Elta) – Lietuvos generalinis prokuroras Artūras Paulauskas ketvirtą kartą kreipėsi į Rusijos generalinį prokurorą Aleksej Iljušenką, prašydamas išduoti Petrą Raslaną, kaltinamą taikių gyventojų žudymu. Į ankstesnius prašymus Maskva atsakė negalinti to daryti, nes Petras Raslanas yra Rusijos pilietis. Rusijos Generalinė prokuratūra siūlė pati spręsti Petro Raslano atsakomybės klausimą ir prašė atsiųsti iš Vilniaus tardymo medžiagą.

Buvęs Sovietinės Lietuvos saugumo komisariato Telšių apskritys skyriaus viršininkas Petras Raslanas kaltinamas įsake ir pats dalyvavęs nužudant 76 žmones Rainiuose 1941 metų birželio 24-25 dienomis.

Prokuratūros žiniomis, 80-metis Petras Raslanas gyvena Maskvos srityje.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas maždaug prieš mėnesį atsisakė nagrinėti jam perduotą Petro Raslano bylą, nes Lietuvos įstatymai kol kas nenumato, kad kaltinamasis gali būti

Švedų karo laivyno darbuotojas, malūnsparniu nulaipintas į plaustą trečiadienio rytą nuskendusio keltą „Estonia“ vietoje, iškelimui ruošia rastus lavonus; tame plauste gyvų nebuvo.

JAV senatoriai prašo neišsižadėti Rytų Europos, gelbstint Haiti

Vašingtonas, rugsėjo 22 d. – Prieš pat Rusijos prezidento Boris Jelcino atvykimą į Vašingtoną, penki JAV senatoriai pasiuntė prezidentui Bill Clinton laišką, išreiškiantį jų susirūpinimą, kad JAV negelbėtų Haiti. JAV senatoriai nepriklausomybės saskaiton.

Rugsėjo 22 d. laišką jie pradeda pasidžiaugdami, jog kol kas JAV karių darbuotė Haiti jų nepareikalavo jų gyvybių ir viliasi, kad taip bus ir ateityje. Jie primena, jog net ir Senate pasakytose kalbose jie buvo išreiškę abejones apie intervencijos Haitiye išmintingumą. Ryšium su tuo jie prezidentui iškelia ir kitą jų susirūpinimą keliantį reiškinį.

„Vienas didžiausių mūsų tautos pasiekimų nuo II Pasaulinio

karo pabaigos buvo kova su sovietine imperija“, jie rašo. „Berlyno sienos subyrėjimas ir po to Rytų Europos išsilaivimas buvo istoriniai įvykiai. Mes esame susirūpinę, kad sekanti dabartinės JAV politikos Haitiye auka nebūtų Rytų Europa“. Senatoriai prezidentui rašo: „Kalbame apie žinias, kad Jūsų administracija svarsto perkelti ar persikirstyti lėšas, kurios buvo skirtos užtikrinti Rytų Europos laisvę, kad jomis būtų apmokėtos karinės intervencijos Haitiye išlaisdimo. Specifiškai, turime žinių, kad lėšos, skirtos Jungtiniams Baltijos Taikos Pалаikymo Batalionui, ketinamos perkelti Haiti operacijai“.

„Nuosirdžiai viliamės, kad šios žinios yra klaidingos. Kaip žinote, Baltijos respublikų –

Latvijos, Lietuvos ir Estijos – išlaisvinimas per 50 metų buvo nuolatinis JAV užsienio politikos uždavinys. Sulaukę šio tikslo realizavimo, neturėtume padaryti nieko, kas net sukeltų klausimą dėl mūsų ryžto išsaugoti sunkiai laimėtą jų laisvę. „Būtų tikrai ironiška“, rašo senatoriai, „jei laisvės kovos Haitiye vardu mes parodytume, kad nebesame pasiryžę išsaugoti Baltijos šalių laisvės ir nepriklausomybės“.

Laišką pasirašiusieji senatoriai Phil Gramm, John McCain, Jesse Helms, Arlen Specter ir Hank Brown baigia laišką prezidentui, ragindami jį „išlaikyti mūsų tautos įsipareigojimą Baltijos šalių laisvei ir nepriklausomybei, ištesint mūsų dabartinių įsipareigojimų šioms tautoms ir jų saugumui ir, reikalingu atvečiu, imantis atitinkamų priemonių veiksmų įgyvendinant šį įsipareigojimą“.

Konservatoriai siūlo kurti Seimo komitetą kovai su korupcija

Vilnius, rugsėjo 28 d. (Elta) – Konservatorių frakcija pasiūlė įsteigti Seimo kovos su korupcija ir nusikalstamumu problemų komitetą. Jis turėtų teikti pasiūlymus dėl valstybės politikos kovoje su korupcija ir nusikalstamumu formavimo, rengti įstatymų projektus šiais klausimais koordinuoti atitinkamų instancijų darbą.

Tautininkai nori užsienio lietuviams komiteto Seime

Vilnius, rugsėjo 27 d. (Elta) – Lietuvių Tautininkų Sąjunga siūlo įsteigti Seimo Užsienio lietuvių reikalų komitetą. Projektas įtrauktas į plenarinių posėdžių darbotvarkę ir bus svarstomas artimiausiu metu. Apie tai praneša tautininkų frakcijos spaudos konferencijoje. Jų nuomone, komitetas turėtų svarstyti ir teikti pasiūlymus dėl užsienio lietuvių integracijos į Lietuvos politinį ir ekonominį gyvenimą, taip pat rūpintis užsienyje gyvenančių lietuvių tautinės tapatybės išlaikymu, lietuviškosios kultūros švietimo, lietuvių kalbos išsaugojimo ir puoselėjimo reikalais. Seimo narys Leonas Milčius sakė, jog komiteto pareiga, be to, būtų koordinuoti valstybės institucijų, Lietuvos ir užsienio lietu-

vių visuomeninių organizacijų veiklą.

Šią vasarą Lietuvoje lankęsi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vadovai siūlė sudaryti bendrą Seimo ir užsienio lietuvių komisią minėtoms problemoms spręsti. Lietuvių Tautininkų Sąjunga tam iš esmės pritarė, tačiau nusprendė, jog Seimo komitetas būtų svaresnė institucija. Išėjusių siūlytoji bei kitos komisijos tikriausiai bus sudarytos Seimo komitete.

– Lietuvoje brangsta važinėjimas traukiniu. Kaip praneša valstybinė įmonė Lietuvos Geležinkeliai, nuo spalio 1 d. kelionė Lietuvos traukiniais kainuos 3.3 centai už kiekvieną kilometrą.

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Jelcinas žada laikytis tarptautinių normų

Vašingtonas, rugsėjo 28 d. –

Prezidentai Bill Clinton ir Boris Jelcin baigė susitikimą sekminį, pakilia nuotaiką. Daugeliu klausimu jie sutarė, pasirašė sutartis dėl tolimesnio ginklų sandaupo mažinimo (nors klausimų, ar Rusijos parlamentas jas ratifikuos) ir ekonominio bendravimo, palengvinant amerikiečių firmoms investavimą Rusijoje. Tačiau liko klausimų, dėl kurių įvedo ir nesutarė, jų tarpe stambiausias – dėl ginklų blokados nuėmimo Bosnijai. Ir šį nesutarimą abi pusės atvirai pripažino.

Bet susirūpinimą kelia Rusijos pasisakymai dėl jos vaidmens jos pakraščiuose vykstančių ar kurtomų konfliktų atžvilgiu. Net ir prieš susitikimą su prezidentu Clintonu, rašo „Chicago Tribune“ dienraščio korespondentai, Jelcino pasisakymai šiomis temomis Jungtinėse Tautose metė šešėlį ir ant šio susitikimo, kai Jelcinas pareiškė, kad Rusija privalo turėti pagrindinį vaidmenį, išlaikant taiką buvusiose Sovietų Sąjungos šalyse kaip Gruzija, Azerbaidžanas ir Tadžikistanas.

Pirmadienį, kalbedamas Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos sesijoje, jis davė pagrindą susirūpinimui dėl galimybių, kad Maskva ruošia dirvą vieną dieną vėl įjungti tas šalis į atnaujintą sovietinę imperiją. Bet trečiadienį, kalbedamas su prezidentu Clintonu, nors ir kartojė Rusijos reikalavimą turėti specialų vaidmenį vadinamajame „artimame užsienyje“, jis leido suprasti, kad Rusija vertėu norėtų vykdyti taikos palaikymą po taikios Jungtinių Tautų vėliava ar kitos tarptautinės organizacijos remimuose.

Paklaustas apie Rusijos intencijas etninius neramumus pergyvenančių savo kaimynų atžvilgiu, Jelcinas pasakė: „Būkime atviri. Mes jiems padėjome finansškai taip, kaip jūs padedate kitoms šalims – Lotynų Amerikoje, Afrikoje ir kitur“. Jelcinas vėliau kalbėjo: „Mes ir toliau juos remsiame, bet ne tokiais būdais, kurie prasižengtų su tarptautinėmis elgesio normomis“.

Atrodo, kad pasitarimuose su Jelcinu buvo nuraminti visi prezidento Clintono rūpestiai dėl Rusijos intencijų kaimyninėse šalyse, rašo „Chicago Tribune“ korespondentai James Gallagher ir Terry Atlas. „Man atrodo, kad Rusija aiškiai turi interesą – stambų interesą – tuo,

kas vyksta jos pasieniuose ir jos pasienyje esančiose šalyse“, pasakė prez. Clinton. Visuose mūsų pasikalbėjimuose prezidentas Jelcinas pripažino, kad jis gerbia visų tų šalių suverenumą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, bet tai, kas tuose kraštuose atsitiko, paveikia tai, kas vyksta jo šalyje ir yra dalyku, kuriuos jis gali padaryti tose šalyse, siekiant jų stabilumo, kurie neprasižengtų su jų suverenumu, nepriklausomybe ir teritoriniu vientisumu...“ Nepaisant to, kalbėjo prez. Clinton, Rusijos taikos palaikymo veiksmams turi „būti panašesni į Haitį... atitinkantys Jungtinių Tautų rezoliucijų metmenis“.

Landsbergis susitiko su Šiaurės Atlanto vadovais

Vilnius, rugsėjo 29 d. – Seimo opozicijos vadas Vytautas Landsbergis ketvirtadienį susitiko su Šiaurės Atlanto Asamblėjos prezidentu Loic Bouvard ir asamblėjos generaliniu sekretoriumi Peter Corterier. Susitikimas įvyko Šiaurės Atlanto Asamblėjos vadovų iniciatyva.

Po susitikimo Landsbergis pasakojo, kad buvo kalbėta apie Lietuvą ir visas Baltijos šalis kaip apie Rytų ir Vakarų interesus objektą, kurio ateitį gali nulemti tam tikrų požiūrių ir nuostatų įtvirtinimas tarptautinėje opinijoje. Lietuvos noras integruotis į Europos struktūras yra pripažįstamas, tačiau Vytautas Landsbergis atkreipė dėmesį, jog vis dažniau atrodo, kad pripažįstami ir Rusijos ypatingi interesai šiame regione. Kai kalbama apie tai, jog reikia turėti gerus santykius su Rusija, įvairios šalys gali skirtingai įsivaizduoti, kas yra geri santykiai nes tai, kas būtų gera dabartinei Rusijos vyriausybei, nebūtinai yra gera Lietuvos nacionalinių interesų požiūriu, o Vakarų interesai čia nebūna apibrėžti.

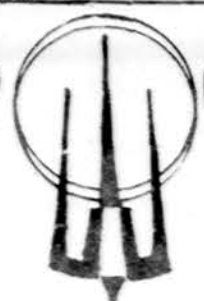
Buvo kalbėta ir apie Rusijos-JAV politinius kontaktus ir bendradarbiavimą, kurį, kaip galima matyti iš prezidento Boris Jelcino kalbos Jungtinėse Tautose, norima paversti pasaulio ateities dominante.

Louis Bouvard ne kartą prisiminė savo lankymąsi Vilniuje ir Aukščiausiojoje Taryboje 1991 metais ir tą įspūdį, kurį jam tada padarė Parlamentas – tvirtovė. Vytautas Landsbergis paaiškino, kad kai kurios mūsų problemos ir dabar nėra visai kitokios, negu tada. Iš Michail Gorbaciov ne kartą girdėti reikalavimai eiti į Europą „tikėtai kartu“ yra labai panašūs į dabartinių vadovų pastangas diktuoti, kiek ir kada Baltijos valstybėms bus leista integruotis į Vakarus.

KALENDORIUS

Rugsėjo 30 d.: Šv. Jeronimas, kunigas, Bažnyčios mokytojas (gimė 340 m., mirė 420 m.); Sofija (Zofija), Žymantas, Gudrė.
Spalio 1 d.: Šv. Teresė Kūdikių Jėzaus (1873-1897). Remigijus, Emanuelis, Joniė, Regimantas. Lietuvos valstybininkas, žemės reformos skatintojas kun. Mykolas Krupavičius gimė 1885 metais.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

LIŪDIME NETEKE NUOŠIRDAUS BENDRADARBIŲ

Jonas Juška, „Lituanicos“ futbolo klubo ilgametis darbuotojas ir valdybos narys buvo nuolatinis nuoširdaus sporto skyriaus bendradarbis. Jis daugelį metų trumpais vaizdingais pranešimais dalinosi su skaitytojais žiniomis apie LFK „Lituanica“ veiklą. Džiaugdavosi laimėjimais, liūdojo dėl nesėkmių, o kartais net pyktelėdavo dėl pralaimėjimų. Buvo pasižymėjęs LFK „Lituanica“ darbuotojas, rėmėjas, o taip pat „Draugo“ skaitytojas ir pareigingas bendradarbis. Darbštus, idealistiškai nusiteikęs, ypač nepakentė nepareigingumo ir apsiėdėliams nevengdavo „duoti pipirų“, todėl visų buvo gerbiamas ir mėgstamas. Visuomet energingas, visuomet greitas visiems reikale padėti, atrodė sveikas ir jokiomis negaliomis nesiskundė. Tačiau šį pavasarį, ištiktas pasalūnės ligos, buvo priverstas pasitraukti iš bet kokios veiklos. Sveikatai menkėjant, linkėjome pasveikti ir tikėjome pajėgsiant negales įveikti. Deja, jau niekad nebeteks skaityti jo vaizdingų aprašymų „Drauge“.

Sekmadienį, rugsėjo 25 d. naktį, St. Joseph ligoninėje, Čikagoje, užgeso Jono Juškos gyvybė, o ketvirtadienį, rugsėjo 29 d. Amžinam poilsiui atsigulė Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Išėkis ramybėje, mielas lietuviškos spaudos ir sportinės veiklos darbuotojas.

Jonas Juška stebi futbolo rungtynes.

Užuojautą reiškiamė ir kartu su liūdinčia žmona Ada, dukromis, sūnum, ju šeimomis ir „Lituanicos“ futbolo klubo nariais liūdimė, netekę nuoširdaus bendradarbio.

„Draugo“ redakcija

ŠALFASS PRANEŠA

1994 M. Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ PLAUKIMO PIRMENYBĖS

1994 m. Šiaurės Amerikos Pabaltiečių Plaukimo pirmenybės vyks lapkričio 6 d., Trinity Recreation Centre, 155 Crawford St., Toronto, Ont. (tarp Bathurst ir Ossington gatvių, įvažiavimas iš Queen St.). Vykdo – Toronto Estų Plaukimo klubas.

Varžybų pradžia – 9 val. r. Registracija – apsilimas, nuo 8:30 val. r.

Varžybos bus vykdomos šiose klasėse: Vyrų ir moterų (15 m. ir vyresnių). Senjorų (daugiau 24 m.), Jaunių ir mergaičių – 13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-8 m., ir 6 m. ir jaunesnių. Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių.

Programa apima visus stilius. Šuolių į vandenį nebus.

Amžiaus klasifikacija nustatoma pagal dalyvio amžių varžybų dieną.

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių, latvių ir estų plaukikams.

Dalyvių registracija iki š.m. lapkričio 1 d., pas PSF-jos Plaukimo Komiteto vadovę: Mrs. Mai Kreem, 618 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1K9. Tel. (416) 924-6028.

Lietuviams registruotis ar informacijos gauti galima ir pas Iloną Smalenskienę, 348 Keele St., Toronto, Ont. M6P 2K3. Tel. (416) 769-7040. I. S. koordinuoja lietuvių dalyvavimą ir yra ŠALFASS-gos Plaukimo komiteto narė.

Informacijos taipogi teikia ir Algirdas Bielskus, tel. (216) 486-0889 ir Arvydas Barzdukas, tel. (703) 560-1410 namų, (703) 241-2500 darbo, kurie irgi yra ŠALFASS Plaukimo komiteto nariai.

GERULAITIS

Vitas Gerulaitis THE 1981 MOLSON TENNIS CHALLENGE, Toronto, dalyvaujant kvietiniams geriausiems pasaulio žaidėjams: B. Borg, J. McEnroe, J. Connors ir kt. V. Gerulaitis laimėjo pirmą vietą ir 190,000 dolerių. Nuotrauka perspausdinta iš minėto turnyro programos.

TRAGIŠKA VITO GERULAIČIO MIRTIS

Rugsėjo 18 d. vakarą visas teniso pasaulis, o ypač lietuviai, buvo priblokšti žinios, kad tragiškai mirė buvęs pasaulio teniso žvaigždė Vitas Gerulaitis.

Prieš keletą savaičių Vitas Gerulaitis dar buvo televizijos

komentatorius New Yorke vykusių „US Open“ teniso varžybų. Džiaugėmės jo puikia ir žvalia išvaizda, gal net geresne negu bet kada, klausėmės įdomių jo komentarų. Už savaitės jis jau žaidė Seattle turnyre (vyresnių negu 35 metų amžiaus profesionalų grupėje) ir džiugino publiką savo puikiu žaidimu bei įvairiomis išdai-gomis. Praėjus dar kelioms dienoms, jis jau išėjosi netoli New Yorko prie okeano esančiame savo draugo vasarnamyje, nes sekančią dieną turėjo žaisti labdaros turnyre. Deja, sekančią dieną jis tame vasarnamyje buvo rastas miręs nuo apsinuodijimo gazo dujomis.

Prieš 40 metų Vitas gimė Brooklyne, N.Y. Nuo mažų dienų mėgo sportą. Pradėjo futbolą New Yorko LSK „Atleto“, Ohio (Clevelando vakarinis priemiestis). Pradžią: 9 v.r. vyrams, moterims ir senjorams/rėms; 10 v.r. jauniems ir mergaitėms. Programa: prieaugliui E. „Bantam“ (1984 m. gimimo bei jaunesniems) ir D „Midget“ (1982-83 m. gim.) – 3000 m. C „Youth“ (1980-81 m. gim.) – 4000 m. visiems kitiems – 5000 m. Dėl informacijos – kreiptis į Algirdą Bielskų (216) 486-0889. Daugiau informacijų bus vėliau. Varžybos vyks Lake Erie USATF 1994 m. pirmenybių remuose.

Sekė laimėjimas po laimėjimo jaunių klasėje, o 1974 metais jis jau profesionalas. Čia jo karjera kilo stebėtinu greičiu ir netrukus jis jau buvo ketvirtas pasaulyje. Maždaug tokioje aukštumoje išsilaikė 10 metų. Per tą laiką jis kelis kartus atstovavo JAV-ems Davis taurės varžybose, laimėjo Vimbledono dvejetų turnyrą, Australijos „Open“ varžybas ir WCT Masters turnyrą. Bendrai imant, jis laimėjo 27 turnyrus ir pelnė 2.5 milijono dolerių.

Vitas tebėra vienas populiariausių tenisininkų pasaulyje. Televizijoje ir spaudoje jis buvo vadinamas „Lietuviškuoju Liūtu“. Ne kartą Vitas reporteriams pasakojo apie savo lietuvišką kilmę, apie Lietuvą.

Vytautą Didįjį... Su savo jaunystės draugais kalbėjo lietuviškai, niekad nesididžiavo, savo tėvui davė glėbį rakečių nugabenti į Lietuvą. Dalino raketas neturintiems vaikams ir šiame krašte, juos veltui mokė, dalyvavo įvairiose labdarbei skirtose varžybose. Labdarybės tikslams su savo draugu McEnroe net grojo gitara...

Jo karjera baigėsi kiek anksčiau negu normaliai, nes jis mėgo „playboy“ gyvenimo būdą ir kurį laiką net naudojo narkotikus. Bet paskutiniiais metais subrendęs ir su tuo viskuo buvo susitvarkęs, vėl puikiai žaidė tenisą, dalyvavo senjorų teniso turnyruose, pamėgo golfą ir turėjo daug žadančių televizijos komentatoriaus karjerą.

Staigi ir tragiška jo mirtis sukrėtė pasaulį, o televizijoje, spaudoje, teniso viršūnėse ir iš draugų lūpų plaukė tik pagarbą ir draugiškumą reiškia žodžiai. Štai garsusis švedas Björn Borg, kuris žaisdamas New Yorke gyvendavo pas Vitą, pasakė, kad Vitas buvo jam kaip brolis. McEnroe jį vadina „inspiracija jaunimui“, Fred Stolle, buvęs Australijos pažiaba, Vitą laiko savo sūnumi, J. Connors teigia, kad Vitas mokėjo uždegti ir pradiuginti žiūrovus, ir t.t., ir t.t.

Vito tėvas Vytautas Gerulaitis mirė prieš keletą metų, sulaukęs 76 metų amžiaus. Liko liūdinčio jo motina Aldona ir sesuo Rūta, taip pat buvusi puiki teniso žaidėja. Joms visų lietuvių, o ypač sporto mėgėjų, giliausia užuojauta. Galvas lenkiamės prieš pasaulio teniso pažibą Vitą Gerulaitį, per anksti pasitraukusį iš gyvenimo aikštės.

V.G.

Arūnas Dūda

DAUG ŽADANTIS JAUNAS SPORTININKAS

Arūnas Dūda, St. Mel's katalikų mokyklą Woodland Hills, CA, baigęs geriausiais pažymiais ir gavęs geriausio mokinio įvairius pažymėjimus bei piniginę premiją, įstojo į Loyola gimnaziją.

Arūnas St. Mel's mokykloje pasižymėjo, ne tik mokslo pažangumu ir geru elgesiu, bet žaisdamas krepšinio ir tinklinio komandose iškovojo mokyklai daug laimėjimų. Žaisdamas krepšinio komandoje tarp mokyklinėse varžybose buvo išrinktas geriausiu krepšinio žaidėju.

Su nemažesniu pasisekimu Arūno komanda pasižymėjo ir tinklinio varžybose. Per paskutinius dvejus metus, įvairiose varžybose išsikovojau sau pirmą vietą, ir buvo išrinktas geriausiu tinklinio žaidėju.

Arūnas dalyvavo Austin, Texas 1994 m. U.S. Junior Olympic Volleyball Championships žaidimuose. Čia Arūno komanda laimėjo sidabro medalį, o Arūnas buvo išrinktas „1st team All-American“ žaidėju.

Linkim Arūnui ir toliau būti pavyzdingu mokiniu ir sportininku.

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$100.00	\$55.00	\$35.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą –			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00, šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

LIETUVIS AUTOMOBILIŲ ŽIEDINĖSE LENKTYNĖSE JAV

Edvinas Arkušauskas šiais metais pradėjo dalyvauti žiedinėse lenktynėse kaip vairuotojas. Š.m. rugsėjo 5 d. vyko varžybos Čikagoje „Raceway Park“. Užduotis buvo pravažiuoti 200 ratų. Starte Edvinas automobilis stovėjo paskutinėje vietoje, tačiau po 60-ties pravažiuotų ratų, jis jau buvo pirmame dešimtuose. Įpusėjus 76 ratui, netikėtai lūžo kairės pusės priekinis ratas ir teko pasitraukti iš rungties.

Po varžybų Edvinas pasakė: „Aš nesitikėjau, kad neišlaikys automobilis, nes šimtai kartų buvo viskas patikrinta ir pakeista kas reikalinga. Kai kurios detalės turi būti sustiprintos, bet ne viską leidžia daryti taisyklės. Reikėjo daug laiko praleisti prie automobilio.“

Žinoma, prie to daug prisidėjo generalinis sponsorius „California Super Service“, jo savininkas Algis Žukas pagelbėjo finansiškai ir pats praleido nemažai laiko prie automobilio ruošiamo lenktynėms.

Ateinančios varžybos bus spalio 2 d. Tame pačiame žiede, 130th ir Ashland, „Raceway Park“, Čikagoje.

Kitiems metams Edvinas planuoja ruoštis SCCA (Sport Car Club of America) rengiamose lenktynėse Volkswagen automobilų grupėje. Tam reikės daugiau finansų ir pastangų.

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts. Ill. Kety. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybe – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Vitas Gerulaitis teikia autografą. Dešinėje jo tėvas, buvęs Lietuvos teniso čempionas, Vytautas Gerulaitis.

AR ISTORIJA VĖL KARTOJASI?

IGNAS MEDZIUKAS

„Žuvome, gindami Tėvynę“

Kai 1919-1920 m. atsirado proga atstatyti Lietuvos nepriklausomybę, tūkstančiai savanorių išėjo pasiilgtos laisvės ginti. Tačiau, paskelbus jaunų vyrų mobilizaciją, kai kurie mėgino šios prievolės išvengti. Plk. K. Žukas savo atsiminimų knygoje „Žvilgsnis į praeitį“ (196 psl.) rašo, kad, jam esant Mariampolėje atsargos bataliono vadu, jį krepšė jaunas žydų tautybės kareivis, kilęs iš Prienų miesto, sakdamas: „Pone vade, aš jums noriu ką nors pasakyti. Kaip aš blednas žydelis turėjau tik 200 markių ir daugiau negalėjau duoti, tai mane ir paėmė, o kaip bagočių vaikai (čia jis išvardino kelias Prienų žydų pavardes), tai jie visi atleisti. Aš dar nieko nesakyčiau, bet jie dar iš manęs juokiasi“.

Kai plk. K. Žukas sužinojo, kad naujokų ėmimo komisija už pinigų atleidinėjo nuo karinės prievolės, krepšė jį krašto apsaugos ministeriją, buvo sudaryta papildoma komisija, kuri dirbo 3 savaites ir rado, kad daugiau kaip 200 atleistųjų nuo karinės prievolės buvo tinkami sveikatos atžvilgiu. Ta naujokų ėmimo komisija buvo patraukta baudžiamojon atsakomybėn. Vėliau tokie dalykai nesikartojo.

Lietuvos kariuomenė, sunkiai kovodama prieš gausius priešus, apgynė krašto laisvę. Iš nepriklausomybės kovų daugelis grįžo pasipuošę Vyčio kryžiaus ženklais, bet daugelis jų ir negrįžo – tik cementiniai kryžiai įvairiose Lietuvos vietose, kur vyko Nepriklausomybės kovos, žymėjo jų kapus. Kovose su bolševikais prie Dauguvos žuvusiems kariams, palaidotiems Červonkoje, Latvijoje, buvo pastatytas gražus paminklas su įrašu: „Keliav, pasakyk Lietuvai, kad mes žuvome gindami Tėvynę“.

Pažeminta ir išprievartauta Lietuvos kariuomenė

Taikos metu kariuomenės išlaikymui buvo skiriama žymi dalis Lietuvos valstybės biudžeto: 1939 m. beveik 86 ml. litų, arba 24 procentai. Nepriklausomoje Lietuvoje jaunuoliai laikė garbę tarnauti savo krašto ginkluotose pareigose. Ypač didžiulė buvo, kurie patekdavo į raitelių pulkus (dragūnų, husarų ar ulonų), aviaciją ar kariūnus. Atostogų metu grįžę

tėviškai, jie išdidžiai demonstruodavo savo gražias uniformas.

Jei kurie patekdavo į mokamąsias kuopas ir būdavo pakelti į puskarininkius, galėjo pasilikti liktiniais puskarininkiais ir užsitarnauti pensiją. Apskritai, atlikę karinę prievolę, jauni vyrai grįždavo labiau išsilavinę bei išprusę, nes laisvos Lietuvos kariuomenėje buvo mokoma ne tik karinės technikos ir statutų, bet jį buvo, pilna to žodžio prasme, mokykla, paruošianti jauną žmogų tolimesniam gyvenimui. Daugelis gaudavo tarnybas pasienio ar vidaus policijoje, ar kitose žinybose. Daugelis, atlikę karinę prievolę, grįžę jungdavosi į šaulių eiles ir kitas organizacijas.

Dėl politikų neapdairumo Lietuvos kariuomenė be šūvio turėjo pasiduoti sovietiniam okupantui. Ji pateko į žiaurias priešų žnyplės. Pirmiausia buvo padarinta „liaudies kariuomenė“. Atleista ir vėliau buvo areštuota daug vyresniųjų karininkų, kurių daugumas dingo be žinios. Kariuomenės daliniuose buvo paskirti politrukai. Prie vadų kaip kontrolieriai buvo kompartijos atsiųsti politiniai vadovai ir komisarai. Iš patalpų pašalinti religiniai ir tautiniai simboliai, įrengti „raudonieji kampeliai“. Kariai buvo verčiami viens kitą šnipinėti. Vėliau „liaudies“ kariuomenė buvo įjungta į sovietų 29 korpusą. Žodžiu, nepriklausomos Lietuvos kariuomenė buvo visiškai išprievartauta.

Kariuomenės gedą atpirkio tik partizanų judėjimas, kuris beviltingoje kovoje prieš okupantus ir jų pakalikus sulaukė sovietinę kolonizaciją į Lietuvą. Bet kaina buvo didelė, nes kiaučiujama, kad partizanų žuvo apie 30,000.

Antrą kartą sovietams Lietuvą užėmus, daugiau kaip 100,000 vyrų buvo mobilizuota ir sugaudyta į kariuomenę. Jie tuojau buvo pasiųsti į frontą, iš kurio negrįžo apie 20,000. O sovietų kare Afganistane daugybė jaunų karių grįžo cinkuotose karstuose ir daugybė buvo sužeisti, netekusių rankų ir kojų.

Negana to, per 46 metus sovietų okupacijos, dargi taikos metu, būtinėje karinėje tarnyboje 129 jaunuoliai buvo nušauti, 137 – nukankinti, 14 nudurtų, du – sukapoti kirviu, 14 – sudegę, 7 – dingę be

žinios, likusieji mirė dėl kitų priežasčių. Iš viso taikos metu gyvybės neteko, būdami sovietų karinėje tarnyboje, 1,205 jaunuoliai. Devynios Lietuvos karių motinos sovietų armijoje neteko po du sūnus. 830 kareivių grįžo žiauriai suluošinti. Ir visa tai vyko taikos metu!

„Užsakytos ligos“

Kaip „Respublikoje“ (1994-07-16) Nr. 140 rašoma, į kariuomenę nebuvo paimtas ne vienas medikas ar šioje srityje dirbančių tėvų sūnelis, nėra ir policininkų ir šiaip aukštų pareigūnų vaikų. Kariuomenėje daugelis jaunuolių negali tarnauti dėl prastos sveikatos. Kiti išpirkti, ligos „užsakytos“. Ar čia nesikartoja panaši istorija, apie kurią plk. Žukas rašė?

Lietuvos Respublikos konstitucijos 139 str. nusako, jog Lietuvos valstybės gynimas nuo užsienio ginkluoto užpuolimo – kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio teisė ir pareiga.

Sovietiniais laikais Lietuvos jaunuoliai, paimti į kariuomenę, buvo pasiunčiami į tolimus kraštus, į neįprastas klimatinės sąlygas. Puskarininkų elgesys su jaunais kareiviais buvo labai žiaurus, tiesiog nusikalstamas. Tikėtasi, kad nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje nebus žalingų sovietinių papročių. Bet Lietuvos spaudoje dažnai randame aprašymus, jog vyresniųjų kareivių elgesys su jaunais kareiviais tiesiog pasibaisėtinas, perimtas iš sovietinės sistemos. „Respublikoje“ buvo rašoma, kad Darius Rudzinskis iš Kupiškio, pradžės tarnybą „Geležinio vilko“ motodesantiniame batalione, po kelių dienų jau buvo operuotas neva dėl skrandžio parduoti savo butus ar namus įvairūs žmonės, dažnai neturintys laiko skaityti skelbimus ir patys ieškoti klientų.

Individualiai perkant namus ar butus, ne vienas jau „nudegė“. Nusipirkęs butą, tautietis tik po kurio laiko sužino, kad tas butas yra užstatytas už paskolą. Kaune daugiausia perkami 1-2 kambarių butai. Vieno kambario butas čia kainuoja 4,5-5 tūkstančius dolerių. Dviejų kambarių butas – pagal rajoną – nuo 6-8 tūkstančių dolerių. Pvz.: Šančiuose 2 kambarių butas kainuoja iki 6,000 dol.

Nejuočiomis kyla klausimai: kada gi bus užkirstas kelias sveikiems karinės tarnybos amžiams jaunuoliams išvengti prievolės tarnauti kariuomenėje, kaip numatyta Lietuvos Respublikos konstitucijoje, nepaisant, kokiu ponu jie būtų sūneliai? Kada gi dabartinės Lietuvos kariuomenėje bus įvestos nepriklausomos Lietuvos (1918-1940) tradicijos ir statutiniai santykiai, kad jauniems vyrams kariuomenė taptų patriotizmo ir tikrojo vyriškumo mokykla?

Natkevičaitė (...); 5. Išimti iš katedrų ir fakultetų visus vadovėlius ir knygas, kuriose skelbiamos reakcinės veisimanizmo-mendelizmo-morganizmo koncepcijos ir perduoti juos į bibliotekos specialiosios fondus. Visi dėstytojai, pirmiausia biologijos, turi apsispręsti Lysenkos vadovėliais ir prenumeruoti Mičiurino veikalus (...); 6. Tikslu užtikrinti biologinių disciplinų aukštą teorinį ir ideologinį lygį, įvesti privalomą paskaitų kontrolę – visos paskaitos pirma apsvaistomos katedrose politiniu, ideologiniu, metodologiniu ir teoriniu požiūriu (...).

Tačiau, jei biologijoje, technikoje, informacijoje persekiojami „buržuazinių teorijų“ šalininkai buvo atsakyta apie 1960 m. (vėliau pakakdavo tik nurodyti, kad tyrimai atlikti, vadovaujantis marksistine-leninine metodologija, kad jų aktualumas nurodytas viename ar kitame TSKP direktyviniame dokumente), tai visuomenės mokslo srityje – pirmiausia istorijoje, filosofijoje, ekonomikoje – nuo griežto TSKP vadovavimo nebuvo atsikasyta vos ne iki pat TSRS ir TSKP žlugimo. Nerasime nė vieno oficialioje spaudoje paskelbto straipsnio, jau nekalbant apie knyga, kurios išvados būtų prieštaravusios TSKP, LKP CK oficialiai skelbiamiems vertinimams, tegu ir aiškiai klaidingiems, straipsnio pradžioje minėtoms J. Žiugždos, K. Korsako ir kitų dar 1946 m. paskelbtoms instrukcijoms. Bent menkiausias nukrypimas nuo jų, savas interpretavimas buvo vertinamas kaip „ideologinė klaida“, „nacionalizmas“, „vietiškumas“, „partijos politikos nesuvokimas“ ir pan. Tad neatsitiktinai ekonomistų, filosofų, sociologų, istorikų ir dar kai kurių mokslo tyrėjų „išvados“ dažnai gyvuodavo nuo vieno TSKP suvažiavimo iki kito, nuo plenumo iki plenumo. Buvo net specialus „mokslinių“

INVESTUOJA Į LIETUVOS NEKILNOJAMĄ TURĄ

VYTAUTAS ŠEŠTOKAS

Kai užsienio lietuviai vyksta aplankyti tėvynę Lietuvą, savo gimines, likusius draugus ar pažįstamus jis paprastai turi ir kitą mintį, o kodėl gi ne apžiūrėti ir susipažinti su Lietuvoje esama didele nekilnojamojo turto pasiūla? Jis neapleidžia minties, kad būtų pravartu ten įsigyti butą, namą ar kurortą vasarnamį. Čia atvažiuos iš užsienio ar vasarą, ar žiemą, yra idomu pagvynėti kitoje aplinkoje ir praleisti laiką.

Yra tautiečių, kurie savo pinigų nepragyvęs, todėl, esant sąlygoms, įsigyti turtą tėvynėje yra savaime geras dalykas.

Tautiečiai, kurie domisi Lietuvoje esamo turto įsigijimui ir skaito ten leidžiamą spaudą, gali neblogai orientuotis esamose kainose ar gyventi pasirinktose vietose. Tačiau ne visi lietuviai, kurie ten vyksta yra susipažinę su tikrąja padėtimi.

Lietuvos laikraščiu pranešimu, šiuo metu Kaune yra 60 agentūrų, kurios verčiasi nekilnojamojo turto prekyba. Iš šių agentūrų tik trys ar keturios rimtai dirba tą darbą. Kalbant apie Kauną, agentūroms patiki parduoti savo butus ar namus įvairūs žmonės, dažnai neturintys laiko skaityti skelbimus ir patys ieškoti klientų.

Individualiai perkant namus ar butus, ne vienas jau „nudegė“. Nusipirkęs butą, tautietis tik po kurio laiko sužino, kad tas butas yra užstatytas už paskolą.

Kaune daugiausia perkami 1-2 kambarių butai. Vieno kambario butas čia kainuoja 4,5-5 tūkstančius dolerių. Dviejų kambarių butas – pagal rajoną – nuo 6-8 tūkstančių dolerių. Pvz.: Šančiuose 2 kambarių butas kainuoja iki 6,000 dol.

Didesni 3-4 kambarių butai pinga, nes daugėja norinčių juos parduoti. Trijų kambarių butai Kaune kainuoja nuo 7-12 tūkstančių dol. Šiuo metu visų butų pasiūla viršija paklausą.

Nekilnojamas turtas yra brangiausias Nidoje ir Juodkrantėje. Šias kainas iškelė turtovaliai iš Vakarų Europos valstybių, dažniausiai iš Vokietijos. Garazas, virš kurio įrengtas kambarys, Juodkrantėje kainuoja nuo 6-8 tūkstančių dolerių, o individualaus namo kaina siekia net 200,000 dol. Vieno kambario butas Juodkrantėje ir Nidoje kainuoja 8-10 tūkstančių dolerių.

Klaipėdoje butų kainos – pačios žemiausios pajūryje. Čia trijų kambarių butas kainuoja 8-10 tūkstančių dolerių.

Didžiausia pasiūla namų yra Palangoje, kur iš 500 parduodamų namų ir butų per mėnesį nupera vieną arba du. Vokiečiai ir Amerikos lietuviai domisi nekilnojamojo turto pirkimo galimybėmis Palangoje, tačiau daugeliui užkerta kelią įstatymai. Mediniai nameliai Palangos centre kainuoja nuo 200,000 iki 320,000 litų.

Amerikos lietuviai, vasarą atostogaudami, labai atsargiai tiria rinką – samdo advokatus, kad sužinotų, kokia padėtis, bet dažniausiai išvažiuoja nieko nenuipirkę. Jie atvažiuoja, tikėdamiesi, kad turėdami lietuvišką pasą, galės įsigyti turtą, tačiau apsirinka.

Užsieniečiai yra labai atsargūs, kai reikia investuoti pinigų. Tai ne vietos lietuviai, kurie iš karto apsiprendžia atiduoti savo pinigus.

Išvada: anksčiau vykusio nekilnojamojo turto prekyba šiuo metu yra labiau realistiška ir nusistovėjusi.

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos suvažiavimo-seimo pertraukos metu (iš kairės) dr. Anicetas Bundonis, „Dirvos“ redaktorius, ambasadorius Anicetas Simutis, O. Simutienė ir dr. Leonas Kriaučiūnas. Nuotr. Reginos Juskaite

Dvidešimtojo amžiaus pabaigos moderniosios medicinos pažanga vertai didžiūjosi atradimais ir išradimais, karta pervertindama savo jėgas, kovojant su mažučiu, bet galingu priešu – bakterija. Ne taip seniai skaitėme ir girdėjome medicinos institucijų bei vyriausybės atstovų tvirtinant, kad pagaliau nugalėta galbūt didžiausioji grėsmė mūsų planetos gyventojų sveikatai – užkrečiamosios (infekcinės) ligos. Tačiau, atrodo, džiaugsmas buvo per ankstyvas, o toks didelis pasitikėjimas medicinos sugebėjimais bei pasiekimais pakenkė pastangoms įkurti pasaulinio masto infekcinių ligų sekcimo ir registravimo centrą, kuris galėtų tuoj pat pastebėti kylančias sveikatos problemas ir užkrečiamųjų ligų plitimą stabdyti anksčiau, negu tos ligos pasiekia epidemines proporcijas.

Tas tapšnojimas vieni kitiems per petį ir pasitenkinimas, kad infekcinės ligos išnaikintos, pasirodė netikslus. Vis dažniau girdėti apie susirgimus tymais, džiūva, net raudais, o be to, atsiradę ir naujų ligų (AIDS), kurios kol kas nepagydomos.

Iš visų senųjų užkrečiamųjų ligų galbūt žmonių pasamoje didžiausią siaubą sukelia maras. Žinoma ir juodojo maro vardu, šis baisi liga viduramžiais Europoje išplovė per 20 mil. žmonių (tais laikais Europa iš viso nebuvo taip tįrstai apgyvenata). Ir mūsų poetas Kazys Bradūnas, 1967 m. Vokietijoje išleistoje knygelėje „Maras“, šurpia aprašo šios „žmonių rykštės“ vaizdus. Eilėraštyje „Pirmasis“ yra toks posmas: „Mirusiojo veidas tartum žemė, / Juodas ir alpinančiai bausis. / Ir suklinka kažin kur žmogus – / Maras!“

Nors viduramžiais ilgai nebuvo surasta, kaip maras plinta, dabar žinoma, kad liga pirmiausia yra ne žmonių, o gyvulių – žmonės užkrečiami tik iš antrų šaltinių, dažniausiai įkandus užsikrėtusiam maro bakterijomis blusai. Mokslininkai priskaičiuoja bent 200 žinduolių ir maždaug 80 rūšių blusų, atliekančių maro platinimo rolę. Amerikos Vakaruose nuo seniai yra daug žiurkių veislės gyvuliukų, kuriuos kasmet nusiaubia juodasis

Maras!

Danutė Bindokienė

maras. Kadangi tai laukiniai sutvėrimai, retai nuo jų užsikrečia žmonės. 1970 m. dešimtmčio viduryje kai kuriose vietovėse atrasta ir pasnaminės kates maro bakterijų, dažniausiai gautų, gaudant laukines peles. Tarp kitko, maras nesunkiai pagydomas antibiotikais, jeigu ligonis, vos pradėjęs sirgti, juos gauna.

Maras pastaruoju metu vėl pateko į pasaulio spaudos pirmuosius puslapius, nes po žemės drebinimo Indijoje, pramoniniame Surat mieste, prasidėjo maro epidemija. Nors ši maro rūšis nėra ta pati, kaip viduramžiais nuniokojusi Europą, ji galbūt dar pavojingesnė, nes sergantieji gali bakterijas paskleisti ir užkrėsti sveikuosius be blusų pagalbos.

Maro įbauginanti, Surat gyventojai pradėjo masinį begimą iš savo miesto ir su savimi išsinešė mirtiną mantą: maro bakterijas. Susirgimų mirčių pasitaikė Bombėje, New Delhi, Calcutta ir kituose Indijos miestuose. JAV sveikatos apsaugos įstaigos pradėjo stropiai tikrinti keleivius, atvykstančius iš Indijos, o savo piliečiams nepatariau keliauti į užkrėstus kraštus. Žinoma, Amerikoje ši liga nėra tokia baisi, nes medicina turi priemones su ja kovoti ir apsaugoti savo gyventojus. Tačiau Indijoje, kur milijonai žmonių gyvena didžiausiam skurde ir be jokios medicinos priežiūros, išsiplėtusi epidemija gali turėti tikrai siaubingas pasekmes.

Kartais mes taip įsigiliname į savo problemas, kad jos iš „kurmiausių“ išauga į kalnus, kurių šešėlis trukdo matyti žmonijos nelaimės už mūsų siauroko akirato. Tų nelaimių nepastebėti arba nuo jų neginti pasislėpti darosi vis sunkiau, nes žiniasklaida mums tiesiai į namus atneša visą pasaulį, su jo gerais ir blogais įvykiais. Norim, ar nenorim: visi esame pasaulio piliečiai tikrąja to žodžio prasme. Nebegalime tvirtinti, kad tai, kas vyksta tolimoje Indijoje, yra ne mūsų reikalas. Besimaissant žmonėms ir daiktams greitos šiu dienų transportacijos keliais, jau nėra mūsų planetoje didelių nuotolių ar tolimų, nepasiekiamų vietų.

• Pajamų mokesčiai JAV gyventojams įvesti 1861 m. rugpjūčio 5 d. Už metines pajamas, kurios sudarė daugiau kaip 800 dol., reikėjo mokėti 3 proc. mokesčių.

• 1981 m. rugpjūčio 25 d. JAV erdvėlaivis (be igulos) „Voyager 2“ praskrido tik 63,000 mylių nuotoliu nuo Saturno ir pradėjo siųsti į Žemę nuotraukas bei kitą svarbią informaciją.

BOLŠEVIKINĖ IDEOLOGIJA IR LIETUVOS MOKSLAS (1940 - 1989 m.)

ALGIMANTAS LIEKIS

5

Turint galvoje, kad Lietuvoje vyksta aštri klasių kova, kad dalis studentų vis dar yra buržuazinės-nacionalistinės ir klerikalinės ideologijos įtakoje, kad pergalingai žengia mūsų mokslas Didžiojo Lenino-Stalino idėjų šviesoje, toks atsilikimas yra nedovanotinas. Todėl universitetas ėmėsi šių priemonių: 1. (...) Gamos mokslų fakultete įvesti TSRS aukštojo mokslo ministerijos patvirtintas mokymo programas (...). Siųsti dėstytojus per atostogas mokytis darvinizmo ir tobulintis į Maskvos Lomonosovo universitetą (...); 2. (...) Įvesti privalomą Mičiurino-Lysenkos mokslo dėstymą (...); 3. Atleisti iš Histologijos ir Embriologijos katedros vedėjo pareigų prof. P. Šivickį, kaip neužtikrinusį tarybinio jaunimo auklėjimo mičiurinio mokslo šviesoje (...). Atleisti iš Augalų anatomijos ir fiziologijos katedros vedėjo pareigų prof. J. Dagį, kuris savo vadovėlyje „Augalų autonomija ir morfologija“ padarė daug stambių nedovanotinų klaidų ir dar ligi šiol nesupratę klaidų žalos auklėjant studentus stalinistiškai, idejiškai, politiškai (...); 4. Panaikinti Bendrosios biologijos katedrą ir jos vietoje įsteigti Darvinizmo katedrą (...), atleisti iš pareigų vyr. dėstytoją A. Mačionį ir vyr. dėstytoją M.

Natkevičaitė (...); 5. Išimti iš katedrų ir fakultetų visus vadovėlius ir knygas, kuriose skelbiamos reakcinės veisimanizmo-mendelizmo-morganizmo koncepcijos ir perduoti juos į bibliotekos specialiosios fondus. Visi dėstytojai, pirmiausia biologijos, turi apsispręsti Lysenkos vadovėliais ir prenumeruoti Mičiurino veikalus (...); 6. Tikslu užtikrinti biologinių disciplinų aukštą teorinį ir ideologinį lygį, įvesti privalomą paskaitų kontrolę – visos paskaitos pirma apsvaistomos katedrose politiniu, ideologiniu, metodologiniu ir teoriniu požiūriu (...).

Tačiau, jei biologijoje, technikoje, informacijoje persekiojami „buržuazinių teorijų“ šalininkai buvo atsakyta apie 1960 m. (vėliau pakakdavo tik nurodyti, kad tyrimai atlikti, vadovaujantis marksistine-leninine metodologija, kad jų aktualumas nurodytas viename ar kitame TSKP direktyviniame dokumente), tai visuomenės mokslo srityje – pirmiausia istorijoje, filosofijoje, ekonomikoje – nuo griežto TSKP vadovavimo nebuvo atsikasyta vos ne iki pat TSRS ir TSKP žlugimo. Nerasime nė vieno oficialioje spaudoje paskelbto straipsnio, jau nekalbant apie knyga, kurios išvados būtų prieštaravusios TSKP, LKP CK oficialiai skelbiamiems vertinimams, tegu ir aiškiai klaidingiems, straipsnio pradžioje minėtoms J. Žiugždos, K. Korsako ir kitų dar 1946 m. paskelbtoms instrukcijoms. Bent menkiausias nukrypimas nuo jų, savas interpretavimas buvo vertinamas kaip „ideologinė klaida“, „nacionalizmas“, „vietiškumas“, „partijos politikos nesuvokimas“ ir pan. Tad neatsitiktinai ekonomistų, filosofų, sociologų, istorikų ir dar kai kurių mokslo tyrėjų „išvados“ dažnai gyvuodavo nuo vieno TSKP suvažiavimo iki kito, nuo plenumo iki plenumo. Buvo net specialus „mokslinių“

darbų vertinimo rodiklis – „idejinis-politinis“. Tik tie, kurie šlovino TSKP, kurių išvados sutapo su jos paskutiniaisiais nutarimais, buvo „aukšto idejinio-politinio lygio“, tik tokių darbų autoriams galėjo būti suteikiami mokslo laipsniai ir vardai. Maža to, profesorius, MA nario korespondento, akademiko vardas daugeliu atvejų tikrai „įsigaliodavo“, kai „palaimindavo“ LKP CK. Tik LKP CK pritarus, iki pat 1990 m. buvo skiriamas mokslo įstaigų ar net jų padalinių vadovai ir tik tokie, kurie nebuvo „padarę ideologinio pobūdžio klaidų“, kurie, kaip sakoma, gebėdavo svyruoti kartu su partija, įsietikti jos funkcionieriams.

Kita vertus, paskelbti kitokia nuomone, nesutampanti su oficialiaja, buvo ne taip lengva, nes visa spauda, įskaitant ir moksline, buvo tik partinė. Iš tikrųjų tai reikė absoliučios jos priklausomybės nuo partinių bosų: kiekvienas leidinys būdavo kruopščiai analizuojamas LKP CK, atitinkamuose saugumo skyriuose, kiekvienas leidinio rankraštis, prieš patekdamas į spaudą, būdavo tikrinamas cenzorių, redaktorių, recenzentų ir t.t.

Tad beveik kiekvienas, oficialioje spaudoje paskelbtas kūrinyje ir buvo „partinis“, parašytas „iš klasinių pozicijų“. Dėl to net archeologai stengdavosi „išskirti“ duomenų, patvirtinančių „klasinius santykius“ net pirmąjį bendruomenėje. Jeigu kas to „nesugebėdavo“ įrodyti, susilaukdavo griežtos kritikos. Pavyzdžiui, 1948 m. labai griežtos kritikos iš LKP (b) CK ir LTSR MA visuotinio susirinkimo sesijoje susilaukė prof. V. Ruokis už tai, kad savo straipsnyje „LTSR dirvožemis ir jo kartografavimas“ teigiamai paminėjo vokiečių mokslininkų tyrinėjimus Lietuvoje, o nepaminėjo rusų

laimejimų dirvotyroje. Akad. T. Ivanauskas buvo kritikuotas už straipsnį „Kailinių žvėrelių aklimatizavimas ir auginimas“, nes „nebuvo jame pasakyta apie šios srities laimejimus Tarybų sąjungoje“.

Už teiginį, kad tikrasis mokslas yra apolitiškas, smarkiai „pliekta“ akad. A. Janulaitis, kuri, girdi, „politikos baimė“ stumianti į senovę, į senosios Lietuvos teisinių šaltinių studijavimą. Tik „apolitiškumu“ galima paaiškinti ir kitos dalies mokslinių bendradarbių parašytus darbus taip, kad jie būtų bet kokiam režimui. Pavyzdžiui, Z. Slaviūno „Sutartinės daugiabalsės lietuvių liaudies dainos“ – rašoma 1948 m. sausio 12-14 d. LTSR MA visuotinio susirinkimo sesijos nutarime.

Tais metais buvo uždraustos įristi ir sunaikintos jau išspausdintos akad. J. Indriūno monografijos „Pluoštinės medžiagos“, „Nauja verpimo technika“, nes jose buvo pateikta daug teigiamų pavyzdžių iš Vakarų šalių.

„Partiškumą“ pirmiausia turėdavo garantuoti redaktoriai. Ir šių eilučių autorius, 1970-1971 m. redagavęs „Sparnų“ žurnalą ir nepaklūsęs LKP CK skyriaus nurodymui – nespausdinti straipsnių apie „buržuazines Lietuvos aviatorius“, buvo apkaltintas „nacionalizmu“ ir priverstas užleisti redaktoriaus kėdę paklusniam vykdytoji. 1973 m. už „Kultūros barų“ trečiame numeryje išspausdintą tiesą apie 1940 m. pabaigoje Vilniuje dirbusią VKP (b) CK specialistų grupę LTSR Kultūros ministerijos kolegijoje, dalyvaujant LKP CK darbuotojams, nutarta dėl ypat „žalingos medžiagos ideologiniu požiūriu išspausdinimą“, uždrausti A. Liekiui spausdinti iki atskiuro kolegijos nutarimo“. O kiek tokių atvejų būta!

(Bus daugiau)

VISUOMENINIŲ STUDIJŲ SEMINARAS IR JAV LB XIV TARYBOS SUVAŽIAVIMAS VAŠINGTONE

(Pabaiga)

Po šių dviejų kandidatų kalbų buvo klausimai. Vieną jų pakartotinai klausė Algis Rugienius: nei iš vieno kandidato negirdėjo jokio pasisakymo apie sportą, kuris mus visus palies ir kuris per šiuos dvejus metus bus tikrai svarbus ir turės pasaulinio atgarsio, nes 1996 metais vyks Vasaros olimpiada, Atlantoje. Tad, „aš, kaip balsuotojas, norėčiau, kad jūs tai įtrauktumėt į savo veiklos planą“. Dar buvo užklausta keletas klausimų ir po to buvo balsuojama.

Nominacijų ir balsų skaičiavimo komisija sudaryta iš dr. P. Kisieliaus, Č. Mickūno ir J. Polikaitis, pravedė balsavimą. Pranešimą dėl rinkimų rezultatų padarė Juozas Polikaitis: „Balsavo 60 Tarybos narių. Regina Narušienė surinko 35 balsus, Vytautas Kamantas – 25“.

Po to buvo sveikinimai. A. Nelsienė naujojo prezidentimo vardu sveikino Reginę Narušienę ir taip pat padėjo buvusiems pirmininkams, JAV LB Tarybos prezidento pirminkui Vytautui Kamantui ir JAV LB Krašto valdybos pirminkui Vytiui Maciūnui simboliškai įsėdama gėlę. Perskaitė ir laišką, rašytą JAV LB Krašto valdybos pirminkui Vytiui Maciūnui iš Lietuvos Respublikos ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus, kuris dėkojo Krašto valdybai ir jos vadovybei už glaudų bendradarbiavimą su Lietuva, jos vyriausybe, už pastangas teisingai suprasti Lietuvos vyksiančius istorinius, politinius procesus, už įvairią JAV lietuvių pagalbą atgimtančiai tėvynei, gerus patarimus, dėmesį ir šilumą. Teigė, kad ir toliau stiprės ryšiai su tėvyne, kad bus įveiktos visos kliūtys trukdančios dar glaudesni suartėjimą ir bendradarbiavimą. Jis taip pat savo sveikinime linkėjo naujai Krašto valdybai sėkmingo darbo, puoselėjant lietuvių, stiprinant ryšius su tėvyne.

Sveikino ir G. Kirkilas, įteikdamas dovanas naujai Krašto valdybos pirmininkei R. Narušienei – iš ministro pirmininko Antano Sutkaus Lietuvos gamtovaizdžių albumą ir Lietuvos prezidento metinį pranešimą. Teigė, kad tai yra istorinė knyga, nes tai pirmas atkurtos Lietuvos, nepriklausomos Lietuvos, išrinkto žmonių dauguma prezidento metinis pranešimas. Daugiau sveikinimų nebuvo, tačiau per pietų pertrauką Gediminas Vagnorius savo ir Vytauto Landsbergio vardu sveikino naujai išrinktą pirmininkę.

Toliau tęsėsi Tarybos komisijų pranešimai, jų diskusijų išvados, nutarimai. Visi pranešimai buvo gan trumpi ir priimti be didelių diskusijų. Krašto valdybos apyskaita priimta be pastabų. Kalbėta apie neseniai gautą didelį a. a. Marijonas Slabokienės testamentinį palikimą, nutarta išskaldinti jos vardą paminkle, kas dar iki šiol nepadaryta. Ilgiausiai apseista prie JAV LB Visuomeninių reikalų komisijos nutarimu. Nutarimus tarybai pasiūlė šios komisijos pirmininkas dr. P. Zundė. Pristatyti buvo devyni pasiūlymai. Manau, kad visuomenei bus pateikti pilni jų tekstai. Čia tik trumpa jų santrauka:

1. JAV LB XIV Taryba atkreipia Lietuvos vyriausybės dėmesį, kad galimas susitarimas su Rusijos Fed. dėl karinio tranzito per Lietuvos teritoriją ir iš Karaliaučiaus srities yra pavojingas Lietuvos suverenitetui.

2. Griežtai protestuojama prieš Baltijos valstybių priskyrimą Rusijos (NVS) įtakos sferai. Tuo klausimu bus teiraujamasi JAV valdžios administracijoje.

3. Taryba pasisako už Amerikos Balso radijo transliacijų į Lietuvą tęstinumą.

4. JAV LB Taryba reikiša susirūpinimą dėl Lietuvoje pasireiškiančio televizijos ir radijo kontroliavimo ir varžymo.

5. Taryba pritaria Lietuvos Respublikos ir JAV LB bei Kanados LB bendros komisijos įsteigimui ir įpareigoja Visuomeninių reikalų tarybą 3 mėnesių bėgyje paruošti tos komisijos veiklos taisykles.

6. Taryba nemato reikalo keisti Visuomeninių reikalų tarybos finansavimo būdų.

7. Taryba įpareigoja JAV LB Krašto valdybos visuomeninių reikalų tarybą bendruomenės vardu paruošti leidinius (Position Papers) dvi savaites prieš pristatytą JAV LB Tarybos Visuomeninių reikalų komisijai susipažinimui ir pasisakymui.

8. Siūloma, kad prieš JAV LB Tarybos sesijas būtų šaukiamas visuomeninių reikalų komisijos posėdis, idant būtų galima geriau pasiruošti klausimų svarstymui.

9. Taryba nuoširdžiai padėkoja Visuomeninių reikalų tarybos pirmininkui Algimantui Gečiui ir informacijos įstaigos Vašingtone vedėjai Astai Banionytei.

Darbingas suvažiavimas ėjo prie galo, tačiau dar buvo K. Miklo paliestas jautrus ir opus „Kančių istorijos“ knygos pirmo tomo klausimas. Jis teigė, kad šios knygos platinimas, kaip buvo žadėta, dar nėra sustabdytas. Jo pasisakymas Taryboje nebuvo svarstomas.

Gintaras Čepas visų vardu išreiškė padėką Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkui Pauliui Mickui ir jo valdybai už puikiai atliktą milžinišką darbą, organizuojant Jaunimo kongresą šiais metais Lietuvoje.

Paskutinį žodį tarė pirmininkaujantis dr. Z. Brinkis, padėkodamas visiems darbuotojams. Jis pranešė, kaip naujai išrinktas prezidentas pasiskirstė pareigomis: dr. Zigmąs Brinkis pirmininkas, Angelė Nelsienė vykdomojo komiteto vicepirmininkė, Violeta Gedgaudienė ir Vytautas Vidugiris vicepirmininkai ir Antanas Polikaitis – sekretorius.

Nubalsuota kitą Tarybos suvažiavimą šaukti Floridoje. Suvažiavimas baigtas Lietuvos himnu.

E. Vodopalienė

JAV LB surengtame politiniame seminare rugsėjo 15 d. JAV Senate apie Amerikos užsienio politiką ir Rytų Europos saugumą kalbėjo: dr. Donn Herr – assistant director office of NATO – US Dept. of Defense, dr. Philip Petersen – is Potomac Foundation, dr. Paul Goble – Carnegie Endowment for International Peace ir John Kronkaitis, JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos narys, vadovavęs simpoziumui.

Nuotr. Pauliaus Mickaus

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

PAGERBTAS KUN. J. P. ANGELAITIS

Sekmadienį, rugpjūčio 28 d., Clevelando Šv. Jurgio parapijoje buvo pagerbtas kun. Juozapas Pranciškus Angelaitis – jo 60-ties metų kunigystės ir jo 90-tojo gimtadienio proga. Sukaktuvinkas, asistuojamas kun. J. A. Bacevičius ir mokslo draugo kun. J. A. Yavorsky, aukojosi iškilmingas šv. Mišias. Bažnyčia buvo pilnutėlė maldininkų. Šventei skirta pamokslą pasakė Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. J. A. Bacevičius. Po Mišių visi maldininkai sveikino kun. J. P. Angelaitį, o jis kiekvienam turėjo mielą atsakymą.

Vėliau, parapijos salėje buvo iškilmingi pietūs, kuriuose dalyvavo arti poros šimtų svečių. Po šampano tosto sukaktuvinkui pagerbti, buvo skanos vaišės. Užbaigta gausybė sveikinimų – raštu ir žodžiu. Gauti sveikinimai iš Šventojo Tėvo Jono Pauliaus II, vyskupo A. Pilla ir P. Baltakio, OFM, JAV prezidento Bill Clinton.

Kun. J. P. Angelaitis aukoja sukaktuvines šv. Mišias. Jam asistuoja kun. J. A. Bacevičius. Nuotr. dr. Lino Vaitkaus

„MOKSLAS IR KULTŪRA“

Lituanistinio ugdymo tęsinys. Ši speciali programa Šv. Kazimiero lituanistinę pradžios mokyklą baigusiems mokiniams prasidėjo šeštadienį, rugsėjo 24 d. Pamokos vyks šeštadieniais, lituanistinės mokyklos metu, Dievo Motinos parapijos patalpose. Kviečiamas jauniems, kurie dar nespėjo užsiregistruoti. Daugiau informacijų galima gauti pas Ritą Klorigienę (531-6459) arba pas Eglę Laniauskienę (731-7464).

„KELIONIŲ VYNAS“ SUTIKTUVĖS VILNIUJE

Spalio 7 d. Vilniuje bus pristatyta Henriko Staso knyga „Kelionių vynas“. Pristatyme dalyvaus ir autorius. Netrukus šią knygą galėsiti įsigyti Dievo Motinos parapijos knygyne.

T.G.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100

BALYS BUDRAITIS
Asmeniskai patarnauja įvairių nuosavybių
pirkimui bei pardavimui, miestie ir priemiestuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAITIS
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

REAL ESTATE

**GREIT
PARDUODA**

**RE/MAX
REALTORS**
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuteriūrį FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkaime ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Century 21 **KMICIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

IEŠKO DARBO

Med. sesuo iš Lietuvos, mokanti daryti masažus, ieško darbo prižiūrėti senelius, ligonius arba vaikus. **Tel. 708-424-2490.**

Lietuvis 60 m. amžiaus, legaliai atvykęs gyventi į JAV, ieško bet kokio pastovaus darbo. Skambinti – **tel. 1-708-868-0446**

MISCELLANEOUS

10%–20%–30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. – (708) 424-8654
(312) 581-8654

**ELEKTROS.
[VEDIMAI – PATAISYMAI]**
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft, facia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt. **Tel. 708-620-9942.**

Moving—Kraustymas
Profesionalus patarnavimas prieinamomis kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreiptis: **Gediminas: tel. 312-925-4331**

FOR SALE
New Buffalo, MI, tik valanda nuo Chicago, parduodamas namas ant 1 akro sklypo; 3 mieg. kamb., 1 1/2 vonios, „vinyl“ apmuštas; rūšys; dujomis šildomas („forced air“); centralinis šaldymas + 2 auto. garažas su cemento grindimis/malkomis kūrenama krosnis. Namai arti miesto ir ežero. Sav. turi parduoti, nes pasistatė kitą. Priima pasiūlymą. Kaina \$89,000. Kreiptis: **Marilyn L. DeVos R.E., Inc., tel. 616-469-2911**

Išnuomojamas 3 1/2 kamb. butas Brighton Park apyl. vyr. amžiaus porai arba vienam asmeniui; šiluma ir karštas vanduo; \$350 mėn. + „Sec. deposit“. Kreiptis **312-376-4993.**

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 mėn. + „security dep.“. Kreiptis **Alma nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.**

Išnuomojamas 6 kamb. 3 mieg. butas Brighton Park apyl. Kreiptis **tel.: 311-376-7883**

FOR RENT
Brighton Park 6 room apt.; stove, refrigerator, security deposit. No pets. **\$575. Call after 5 P.M. 1-708-448-7097**

Išnuomojamas 4 kamb. butas. Skambinti po 5 val. p.p. **tel. 312-925-6095**

**U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.**

LIETUVOS AIDAI
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. – 9:00 v. v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

We Ship UPS **312-434-9766**

Užsiimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai
Geriausias spaudos rinkinys Chicagoje!
2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

Midland Federal
Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(1-312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(1-312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

LAIŠKAI

NESUTINKU SU TA NUOMONE

Perskaitęs „Drauge“ (rugsejo 27 d.) straipsnį „Juk jis ne mūsų prezidentas“, nesutinku su išreikšta nuomone. Teigiama, kad išėivija, norėdama parodyti prezidentui Brazauskui savo nepasitenkinimą, turėtų nedalyvauti su juo jokiuose susitikimuose. Mano manymu, priešingai — kaip tik reikėtų kuo daugiau dalyvauti, kad galima būtų jam įrodyti mūsų rūpestį dėl valdymo netvarkos Lietuvoje. Tai retai pasitaikanti proga, kada galima daug priekaištų padaryti, daug klausimų klausyti.

Imant dėmesį visos išėivijos pastangas, kovojant už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, mes kiekvienas prašėme ir kvietėme kuo daugiau žmonių dalyvauti įvairiose tuo reikalu demonstracijose, kad kuo daugiau būtų rašoma laišku bei telegramų Amerikos prezidentui, kad kuo gausniau būtų telefonų skambučiu skaičius į Baltuosius rūmus, tikėdami, kad Amerikos prezidentas, matydamas kuo didesni žmonių rūpestį, atitinkamai reaguotų į mūsų rūpinimus klausimais bei reikalais. Taigi ir dabar, atvykus prezidentui, jeigu mes pasirodysime tik maža saujele, nebus kam skųstis mūsų rūpinimais klausimais nei dėl žemės atgavimo, nei pilietybės reikalų bei daugelio kitų skriaudų. Gausus dalyvavimas įrodytų, kad su mumis reikia skaityti. Priešingu atveju, prez. Brazauskas galės lengvai numoti ranka į mūsų rūpinimus klausimais ir tvirtinti, kad jis neturėjo jokių priekaištų, kad saujele susirinkusių žmonių jam pateiktų nesudėtingus klausimus ir, sugrįžęs Vilniui, galės skleisti prasimanymus, kad išėivijai Lietuva nerūpi.

Mano nuomone, turėtume kuo gausiau eiti ten, kur tik galima, priminti daromą skriaudą Lietuvos žmonėms.

Adomas Vaitkevičius
Chicago, IL

PREZIDENTAS IR MES

Kas yra prezidentas, aiškinti nereikia suaugusiems, tai gerai žino ir vaikai. Kai JAV prezidentas kur nuvažiuoja, jis visur sutinkamas pagarbiai, nors spaudoje, radijo bangomis ir TV reiškiamą jo darbams nemažai kritikos. Taip yra įprasta demokratinėje krašte.

JAV greitai atvyks Lietuvos prezidentas A. E. Brazauskas. Amerikos valdžia jį priims oficialiai, pagal visas diplomatijos taisykles. Paskirs jam apsaugą, kuri jį lydės visur, kur jis tik lankysis. Mes žinome, kad Lietuvos žmonės išsirinko valdžią, kurios dauguma asmenų yra tarnavę okupaciniais organais, jų tarpe ir prezidentas. Taigi jų veiksmams yra stipri opozicija, kuri oficialiai ir viešai reiškiasi. Kas skaito spaudoje, tas žino visas detales. Tokios kritikos daug ir užsienio lietuvių spaudoje. Demokratinėje santvarkoje tai yra natūralu ir reikalinga.

Besiklausant žmonių kalbų, kyla klausimas, kaip priimti tokį valdžios atstovą — prezidentą. Ar pagarbiai, kaip Amerikos valdžia, ar, vadovaujantis sentimentais, negarbingai? Mano manymu, turėtų nulemti ne sentimentai, o šaltas protas. Priimti pagarbiai ir pateikti jam savo nuomones, kad grįžęs į Lietuvą, kaip lietuvis, susimąstytų ir Lietuvą vestų ne klampiais keliais, o tiesiai į šviesesnę ateitį. Laiko tėkmėje lietuvių viduje patys susitvarkys, savo darbu, išra-

Kai kalbame apie Lemontą, daugelis įsivaizduoja tik Pasaulio lietuvių centrą ir Pal. Jurgio Matulio misijos koplyčią. Čia yra paties Lemonto miestelio vaizdas dalis.

Nuotr. Viktoro Kučo

dingumu sukurs geresnį gyvenimą. Mums svarbu išlikti saugius nuo išorės priešių, nuo naujos okupacijos. Mūsų kaimynai nėra taikos balandžiai, dažnai parodo ir aštrius nagus. Kiekvienas valdžios neapdairumas gali taip pakenkti laisvei, kurios jokia kaina nebus galima atgauti. Todėl dabartinė valdžia ir prezidentas turi atkreipti didelį dėmesį sveiko proto kritikai, nesvarbu, ar tas asmuo yra draugiškas, ar nedraugiškas valdžios atstovams. Prezidentas atstovauja ne atskiriems asmenims, bet visai tautai, kuri iškovojo nepriklausomybę ir nori ateityje būti nepriklausoma.

Priimkite prezidentą pagarbiai, be išsišokimų. Mes, užsienio lietuviai, visomis galimomis priemonėmis kovojame už Lietuvos laisvę, mūsų tikslas lieka tas pats — budėti Lietuvos sargyboje, kad Gėdimo kalne niekada nebūtų nuleista tautinė vėliava. Turime laikytis tvirtai trijuose frontuose: laisvas Lietuvos pajūris, laisva sostinė Vilnius su jos žemėmis ir saugi Herkaus Manto žemė.

Juozas Plačas
Chicago, IL

SVETIMI MARŠKINIAI NEŠILDO

Min. pirm. Šlezevičius, kaltindamas prisidėjusius prie žydų žudymo Lietuvoje, reikalauja lietuvių atsiprašyti žydų tautą už jų iškentėtas kančias, vežimus į Vokietijos koncentracijos stovyklas ir žudymą. Tai kilnu, bet...

Kodėl Šlezevičius ir LDDP vyriausybė neatsiprašė ir neatsiprašo už lietuvių tautos pirmo bolševikmečio ir per 50 okupacijos metų nužudytus išvežtus ir koncentracijos stovyklose nukankintus patriotus — moteris, vaikus ir senelius. Jų tikrai daugiau negu lietuvių nužudytų žydų.

Dalis ištremtųjų dar ir dabar negali grįžti į savo paliktus namus, o kolaborantai tebedirba vyriausybėje, seime ir gauna pensijas. Jų niekas netraukia atsakomybėn.

Argi svetimi marškiniai Šlezevičių daugiau šildo negu savi?

Alfonsas Pargauskas
Orland Park, IL

LANKYŠIS PREZIDENTAS

Kiekviena tauta stipri tiek, kiek remia savo vadus. Prieš kylančią sąmyšį Lietuvos kaimyninėse šalyse ar kitose Rytų Europos valstybėse, visada būdavo pastebima nepakanama šių tautų parama savo vadovams. O kiekvienas sąmyšis gundo kitas tautas savanaudiškai pasinaudoti situacija. Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas šį savaitgalį lankysis Čikagoje. Lietuvos generalinio konsulato Čikagoje numatyta programa suteiks prezidentui progą aplankyti

mūsų institucijas ir susipažinti su lietuvių visuomene bei jos galvose. Mūsų visiškai parama prezidentui bus geriausias įrodymas kitataučiams, kad siekiame paversti Lietuvą svarbia pasaulio šalimi ir nenorime jokio sąmyšio. Tikroje demokratijoje ne kiekvienas mėgs savo prezidentą ar vyriausybės politiką. Rinkimai yra geriausias būdas pagerinti padėtį. Todėl geras politikas supranta, kad, tik tarnaujant žmonėms ir valstybei, galima išlaikyti savo pareigas. Laisvę branginantys žmonės neturėtų to pamiršti.

Stanley Balzekas
Chicago, IL

KIEK LIETUVIŲ GYVENA JAV?

Tai antraštė, kuria beveik visi pasaulio lietuvių laikraščiai traukia mūsų žvilgsnį į save. Patikslinus prieš dvi savaites Laiškų skyriuje, kad tas straipsnis yra Jono Kavaliūno, išspausdintas „Lituanus“ žurnale, ir ambasados perspausdintas — bet be citatų ir be šaltinių nuorodų — privertė Lietuvos ambasadą atsiliepti čia pat praėjusią savaitę. Ambasada paaiškina, kad pas ją dirbantis Amerikos lietuvis, baigęs JAV universitetą, tiksliai paruošė informaciją į Vilnių. Dekui jam. Prileidžiame, gal ne jo kalte, kad informacija, pasiekusi Vilnių, apsisvertė aukštyne kojom. Bet tuo pačiu stebina, kad, žinant kiek Lietuvos universitetus baigusius dirba Lietuvos užsienio reikalų ministerijoje, ir per kiek rankų ši žinia keliavo, deja neatrodė nei vieno, kuris būtų pastebėjęs, kad tai netiksliai žinia, nes straipsnio autorius yra Kavaliūnas, o ne ambasada. Taip pat stebina ambasados pastaba, kad, kilus klausimams, reikia jai parašyti arba jai paskambinti ir išsiaiškinti, nesuprasdami, kad, pagal Vakaruose jau 16 metų veikiantį įstatymą, buvo jos pacios pareiga parašyti arba paskambinti „Lituanus“ žurnalui, taip kaip „Amerikos balsas“ ir visi kiti jau vien sąryšiu su šiuo straipsniu ir padarė: paprasė leidimo. Leidimą paprastai duodame tik su sąlyga, kad ir autorius ir žurnalas bus užtikrintai paminėti.

Kas dar daugiau stebina, tai ambasados pasiaiškinimas: „Niekio nuostabaus, plagiatorių visais laikais buvo pilna ir Rytuose, ir Vakaruose“. Supraskite, tai normalu! Kitaip pasakius, gali vgti, kiek tik nori! Gal kai kur taip buvo, ar net yra, bet šiuo atveju Vašingtono ambasada savo žiniomis 16 metų atsilikusi, nes nuo tada Amerikoje — ir visur kitur Vakaruose — leidejai buvo įstatymo įpareigoti ginti autorius teises. Iš ambasados pusės būtų diplomatinis mostas — pirma: prisipažinusi, kad žinią panaudojo iš „Lituanus“, ją atitaisyti Amerikoje, Australijoje ir Europoje, nesuapirpinti paaiškindama, antra: painformuotų savo pavaldinius apie autorinių teisių

savokas Vakaruose. Kitaip šitokie „šposai“ Lietuvai gali brangiai kainuoti, nes tokiais savo veiksmais ambasada gali būti priversta atsidurti Amerikos teismų salėse, kur pasiteisinimas, kad „plagiatorių visais laikais buvo pilna ir Rytuose, ir Vakaruose“ — bus bereikšmis.

Nors, anot dr. Lino Sidrio, kai kam tai gali skambėti kaip pamokymas, bet kol kas tai tik draugiškas patarimas veltui. Šiaip jau Amerikoje mokslas nėra veltui, o brangiai kainuoja.

Jonas Kučėnas
Chicago, IL

AR LIETUVOJE PRITRŪKO LIETUVIŠKŲ ŽODŽIŲ

Skaitau Lietuvoje išeinančio dienraščio, „Respublika“, 1994 m. liepos 18 dienos sporto skyrių, išskirtiniu šriftu, žuomomis raidėmis, sakini: „ROMAR, Lietuvos futbolo čempionas, dalyvaus UEFA turnyre“. Pirmas vaizdas, negi Afrikos juodųjų komanda laimėjo Lietuvos futbolo pirmenybes? Ne, juodukai į Lietuvą dar neatvažavo. Čia kalbama apie Muziekių futbolo komandą, kuri šiemet laimėjo Lietuvos futbolo pirmenybes. Kodėl šiai futbolo komandai prirėkė tokio afrikiško pavadinimo?

Mums, vartojusiems gražią, gryną Jablonskio lietuvių kalbą, sunku skaityti Lietuvoje išeinančius laikraščius. Nežinia, kodėl laikraščiuose žurnalistai vartoja daug angliško žodžių, užuot turimų gražių lietuviškų. Nevisus juos galima suprasti. Būna, kad perskaitai

„VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS“ GALI SUDOMINTI AMERIKOS LIETUVIUS

Šio laikraščio tikslas — ne tik informuoti skaitytojus apie įvykius, bet ir apžvelgti svarbiausias visuomeninio bei politinio Lietuvos gyvenimo problemas, skelbti įdomius rašinius apie kaimo praeitį ir dabartį, nepamirštant ir Amerikoje ar kitose šalyse gyvenančių lietuvių veiklos.

Laikraštis nepriklauso jokiai politinei partijai, tačiau yra patriotinės krypties, pasisako už Lietuvos išėjimą iš Rusijos įtakos sferos.

„Valstiečių laikraštis“ išleidžiamas du kartus per savaitę (antradieniais ir šeštadieniais). Jo apimtis — 16 puslapių.

Redakcija kviečia Amerikos, Kanados, kitų šalių lietuvių užsiprenumeruoti „Valstiečių laikraštį“ 1995-iesiems metams. Kaina (su persiuntimu oro paštu kartą per savaitę): metams — 72 dol., pusei metų — 36 dol., ketvirtinui — 18 dol.

Užsienyje gyvenantys lietuvių „Valstiečių laikraštį“ taip pat gali užsakyti Lietuvoje gyvenantiems savo giminėms, artimiesiems, o labdoras ir kitos

sakinį ir nežinai, ką autorius norėjo pasakyti.

Seniau Lietuvoje lotyniškai žodžiai buvo vartojami ligų ir vaistų pavadinimui. Tokius žodžius „kaldavo“ daktarai ir vaistininkai. Paprastai ligos ir daktarai turėjo savo lietuviškus pavadinimus: širdies priepuolis, galvos ar dantų skausmai, o gydytojai pagal profesiją, kaip dantistai ar akių gydytojai. Būdavo skaitai ir žinai, ką perskaitai.

O dabar, kad ir mūsų „Drauge“, skaitau antraštę: „Vilniaus Raudonojo kryžiaus stomatologiniame kabinete“... (mano pabraukta). Man, Lietuvoje augusiam ir lotynų kalbos nesimokinusiam, (kaip ir daugeliui mūsų čia) šis žodis ne tik nieko nepasako, bet ir jį perskaityti sudaro sunkumų. O pasirodo, kad tai dantistė savo kabinete.

Kodėl ir „Draugas“ mus, senukus, verčia mokytis sunkios lotynų kalbos?

Ignas Petrauskas
Chicago, IL

NUOMONIŲ IR NAUJOVIŲ LIKIMAS LIETUVOJE

„Draugas“ 9/20/94 antraštė „Likviduota įvairių nuomonių televizijos programa“. Rašoma, kad „Naujoji nuomonė“ likimą nulėmė jų turinys. Atseit kalbėk apie politiką, bet „protiniai“, nekritikuok per daug valdžios, seime ir sakytą, ką tau pataria sakyti L.R. Televizijos vadovas Laimonas Tapinas. Tai nieko sau demokratija ir laisvė, atsakingo žodžio išraiška. Man atrodo, kad neįmanoma pažangi vakarietiška demokratija, jei informaciniai kanalai yra kontroliuojami ar įtaigojami elgtis taip, o ne kitaip, nekritikuok valdžios ar pavienių valdininkų, ar vadovų. Nuostaba ima skaitant L. Tapino išsireiškimą, kad „niekas visame pasaulyje įvykių po savaitės nebe-komentuoja“. Čia pas mus JAV bėse įvykiai komentuojami ir po savaitės, ir po mėnesio, ir po metų jei tai liečia žmonių ar krašto gerovę. Žinoma, valdžios, kokios jos bebūtų, nemėgsta pozityvius, konkrečius kritikos visame pasaulyje, bet ji yra būtina normaliam, demokratiniam tautų vystymuisi. Taigi tas tinka ir dabartiniai Lietuvai.

Jonas V. Rugelis
Maywood, IL

DRAUGAS, penktadienis, 1994 m. rugsejo mėn. 30 d. 5

Stelmužės ažuola reikia gydyti

Zarasų krašto įžymybė — Stelmužės ažuolas. Specialistai sako, kad šiam, vienam seniausių ažuolų Europoje, yra 1,500-2,000 metų. Jis auga Stelmužės dvare parke. Ažuolo aukštis — 23 metrai, o kamieno apimtis vieno metro aukštyje nuo žemės — 9.5 metro.

Nors ažuolas dar žaliuoja, tačiau kamieno vidus jau išpuvęs, o medieną ėda grybas. 1993 m. sausio 14 d. praužęs viesulas nulaūžė vieną didžiulę gyvybingą šaką. Dabar medis apjuostas metaliniu lynu, šakos paremtos ažuoliniais ramstiais. Stelmužės ažuolo „gydymui“ reikėtų 111,000 litų. Zarasų valdžia gali skirti 15,000 litų.

A.†A. ANTANAS KULBIS

Gyveno Boston, MA.
Mirė 1994 m. rugsejo 27 d., sulaukęs 32 metų.
Gimė Brockton, MA.
Nuliūdę liko: žmona Rūta Bobelytė, tėvai Lilija ir Antanas Kulbiai, brolis Tadas, sesuo Regina, senelė Olimpija Keturakiene.
Priklausė Liet. Skautų Sąjungai, Ateitininkų organizacijai, „Lith. Children's Relief“, Bostono tautinių šokių grupei „Sambūris“ ir etnografiniam ansamblui „Sodautė“.
Velionis buvo pašarvotas rugsejo 28 d. ir 29 d. Casper Funeral Home laidojimo namuose, Boston, MA.
Laidotuvės įvyks penktadienį, rugsejo 30 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčią, Bostone, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Danguos Vartų kapinėse, Putnam, CT.
Nuosirdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę žmona, tėvai, brolis, sesuo ir senelė.
Laidotuvių direkt. Casper Funeral Home. Tel. 617-269-1930.

Ilgamečiui valdybos nariui, spaudos korespondentui ir futbolo mėgėjui

A.†A. JONUI JUŠKAI

mirus, jo žmoną ADĄ, dukras — AUŠRELĘ GRUODIENĘ, GRAŽINĄ RIMKŪNIENĘ, sūnų JONĄ ir jų šeimas bei kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučia

Futbolo klubas „Lituanica“, valdyba, žaidėjai ir nariai

LITHUANIAN HEALTH AND MEDICAL FOUNDATION

ATVIRAS LAIŠKAS PREZIDENTUI ALGIRDUI BRAZAUSKUI

Sveikiname Jus, atvykusį į Jungtines Amerikos Valstijas! Kaip Nepriklausomos Lietuvos prezidentas žinote, kad daug kur, ypač medicinoje, Lietuvos gyventojai padėtis nėra pagerėjusi. Tebeveikia tarybinė medicinos sistema, kurios pagrindas yra melas, kyšininkavimas, tinginystė ir apatija, viršininkų savivaliavimas. Buvę Sveikatos apsaugos ministrai atvyko į JAV tartis su ligoninėmis dėl amerikiečių siūlomoms multimilijoninėms paramos, o grįžę į Lietuvą nieko nepadarė. Lietuvos profesoriai atvyksta prabangioms atostogoms į Palm Springs, o eilinis gydytojas jau keletą mėnesių negauna atlyginimo. Profesorų vaikai važinėja į slidinėjimo keliones, o sąžiningų gydytojų pragyvenimo lygis slensta į skurdo bedugnę. Ministerijos darbuotojai įrodinėja, kad Amerikos lietuvių mediciniška šalpa kirstoma rūpestingai, o tuo tarpu ligonių personalas teigia, kad jokios labdaros nėra gavę. Amerikos lietuvių gydytojai siūlosi padirbti Lietuvos Sveikatos ministerijoje, tačiau jų ten nepriima. Vienintelė Lietuvoje katalikiška ligoninė, Šv. Jokūbo Vilniuje, skundžiasi, kad ministerija neduoda laisvės savarankiškai tvarkyti, varžomi ryšiai su užsieniu. Ligonijų kasos-apdraudos projektas jau seniai paruoštas, bet nepasiekia Seimo. Tebeveikia dvilypis medicinos lygis, vienas nomenklatūrai, kitas eiliniams piliečiams.

Kodėl neveiksminga Tarybinė medicinos sistema nereformuojama? Kodėl Lietuvos Sveikatos Apsaugos Ministerija kratosi užsienio lietuvių pagalbos? Kodėl Nepriklausomos Lietuvos valdžia nesirūpina sergančiais piliečiais, sergančia sistema?

Linus Sidrys M.D.
Lietuvių Katalikų Labdarys Sąjunga
Vyk. Komiteto Pirmininkas

Juozas Kulys
Lietuvių Sveikatos ir Medicinos Fondo Pirmininkas

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Šv. Kazimiero seserys kviečia dalyvauti šv. Mišiose, prašant Dievo, kad kongregacijos įsteigėja, Motina Marija Kaupaitė, būtų paskelbta palaimintąja. Šv. Mišios bus aukojamos trečiadienį, spalio 5 d., 7 val. vakare, motiniškojo namo koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd. Šv. Mišias aukos augstijonas kun. Thomas McCarthy, OSA.

Šv. Antano parapijoje, Cicero, IL, jau virs 25 metų kas savaitę susirenka lietuviškas Dievo Motinos maldos būrelis. Jo nariai kviečia naujus narius susipažinti su gyvenimu Šv. Dvasios įtakoje per asmenišką maldą. Pradedant antradienį, spalio 4 d., 7 val. vakare septynis antradienio vakarus įvyks Atsinaujinimo Šv. Dvasioje programa, kuri gali pakeisti žmogaus gyvenimą. Susidomėjusieji prašomi skambinti (708) 863-6400 užsiregistruoti, kad būtų galima numatyti dalyvių skaičių.

Lemonto Partizano Daumanto-Dielininkaičio jaunučių kuopos susirinkimas vyks sekmadienį, spalio 2 d., 10:15 v. ryte. Visi renkasi Ateitininkų namuose, išskyrus vyresniuosius berniukus, kurie renkasi Pasaulio lietuvių centre prie bažnyčios, iš kur pradės žuvavimo iškylą. Tėveliai prašomi nedelsiant užregistruoti savo jaunimą į Daumanto-Dielininkaičio jaunučių ateitininkų kuopą.

Antanas Makaras iš Hot Springs, AR, atsilųgindamas už jam nusiūstas iš „Draugo“ knygyno knygas, pridėjo dar 10 dol. auką. Ačiū.

„Spirit of Chicago“ laive iš kairės: R. Jautokaite, sol. D. Stankaitytė, A. Jautokaite ir E. Juciene.

x BALF'o 50 m. Jubiliejinis banketas įvyks s.m. spalio 23 d., sekmadienį, 2:30 val. p.p., Oak Lawn Hilton viešbutyje, Cicero Ave. & 94th St. Bilietus galima įsigyti BALF'o įstaigoje 2558 W. 69th St., darbo val. pirm. - penkt. 9-4, tel. 312-776-7582, arba pas balfininkus. Bilietų kaina labai prieinama - \$25.00 asmeniui. Maloniai kviečiame lietuvių visuomenę dalyvauti šioje BALF'o šventėje.

(sk)

x TRANSPAK TALPIN-TUVAI Lietuvai su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubiems siuntiniams - air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

(sk)

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.

VĖL PLAUKIAME

Rugsėjo 15 d. — dar viena karšta diena Čikagoje. Po pietų vėl pranašauja 90 laipsnių temperatūrą, bet narsūs Seklyčios vyresnieji nepabūgsta nei šalčių, nei karščių! Prieš pusę vienuoliktos visi punktualiai rinkosi Seklyčioje. Pasivašinė kava, mokykliniu autobusu pajudėjome ežero link. Po pusvalandžio, atlaikę visus „pakratymus“ ir karštį, pasiekėme Navy Pier ir visi ėjom prie vandens. Taip norėjosi šokti i ežerą, nors ir su visais rūbais... O vanduo švarus, viliojantis, primenantis jaunus dienas, kai kadaise nardydavome tame pačiame Michigan ežere. Ak, palaiminta nostalgija!

„Spirit of Chicago“ — gan didelis laivas — jau mūsų laukė. Seklyčios „siela“, Elenutė Sirutienė, nuėjo nupirkti bilietų, o mes — minia — kantriai laukėme. Ilgai laukti neteko. Jai sugrįžus, traukėme į laivą. Vietos mums buvo rezervuotos, tad, susėdę vėsioje valgomajame, laukėme pajudant laivo ir pietų.

Lygiai 12 val. laivas atsistūmė nuo kranto ir pasijutome, lyg plauktume per vandenyną. Gerai, kad niekas nesusirgo „jūros (o gal ežero?) liga“.

Vanduo švarus, erdvė plati, dangus mėlynas, o Čikagos panorama — stebuklinga, niekada nepabostanti. Iš ežero dar išspūdingiau atrodo. Atėjo ir mums eilė pietus gauti. Jie buvo puikūs. Po pietų vieni nuėjo klausytis programos, kiti pasklido po denius. Ant vandens vėjas buvo stiprus, ypač laivo viršuje. Visai nejutome karščio. Norėjosi, kad ta kelionė nesibaigtų, kad galėtume ją bent porą valandų prateisti.

Deja, laivas apsisuko ir pradėjo traukti atgal, link Navy Pier. Gaila, kelionė, atgaivinusį dvasią ir kūną, baigėsi. Kai laivas vėl prisistūmė prie kranto, visi patenkinti kraustėmės lauk. Mūsų autobusus jau laukė. Gal kiek ūpą sugadino tas barškantis, karštas autobusas, tačiau, to nepaisant, kai kas net dainą užvedė.

Tokios kelionės yra gražios prošvaitės vyresniųjų dienose. Tikėkime, kad vėl kada panaši išvyka bus surengta. Tad iki kito karto!

D.S.

JAIKUS MINĖJIMAS

Rugsėjo 23 ir 24 d. Jėzuitų gimnazija Kaune minėjo savo įsteigimo 70 metines. Ją baigusiu alumnų yra pasklidusių ir po pasaulį. Čikagoje ir apie ją gyvenantieji šios sukakties paminėti susirinko rugsėjo 23 d., 6 val. vakare, Lemonte. Minėjime dalyvavo ir jų žmonos. Misijos bažnyčioje kun. Algirdas Paliokas, SJ, koncelebravo jėzuitams kunigams Jonui Kidykui, SJ, auکوjo šv. Mišias ir pasakė progai pritaiktą pamokslą. Po pamaldų visi dalyviai susirinko „Bočių menėje“, kur laukė Justo Lieponio parūpinta vakarienė. Po vakarienės minėjimą pradėjome Lietuvos himnu. Minėjimui

x „Spindulio“ taut. šokių grupė jau pradėjo repetitijas. Laukiame naujų šokėjų. Studentai repetuoja sekmadieniais 6:30 v.v. - 8:30 v.v. Jauniai (gimnazistai) — 5 v.p.p. - 6:30 v.v. Pirmadieniais — vaikai 6:30 v.v. - 7:30 v.v. Informaciją kreipkitės į R. Poskočimienę, tel. 708-301-4439.

(sk)

ARAS ROOFING

Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo
visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

vadovavo Vytenis Statkus, trumpai primindamas jo prasmę, kviesdamas išlaikyti dvasinį ryšį su šia proga minima, Alma Mater. Kun. Kidykas papasakojo savo prisiminimus apie gimnazijos ankstyvuosius metus, o kun. Saulaitis — apie jos dabartinę padėtį ir ateities perspektyvas. Gimnazijoje šiuo metu mokosi 630 berniukų ir mergaičių, jai vadovauja Fordham-unte tam specialiai pasiruošęs kun. Gintaras Vitkus, SJ. Minėjimo dalyviai dar pasidalino žiniomis apie buvusius kolegas, pasirašė sveikinimą, kuris tą pat vakarą faksu buvo pasiųstas į Kauną. V. Statkus parodė su vakaro tema susijusių skaidrų. Ir numatytai programai pasibaigus, dar ilgai užtrukome „Bočių menėje“, kalbėdamiesi su seniai matytais draugais, su kuriais rišo taip malonūs jaunystės prisiminimai. Gimnazijai paremti buvo parašyta keliolika čekių. Įskaitant ir žmonas, buvo 20 dalyvių. V.S.

RUDENS MADOS
PLC LEMONTE

Baigiantis vasarai, peržiūrime ir sutvarkome savo vasarinius drabužius, padedame juos kitai vasarai. Pradedame domėtis, kokie bus šio rudens ir žiemos sezono drabužiai, kokios naujos spalvos.

Šių dienų moteris turi daugiau pasitikėjimo savimi. Ji siekia savo profesijoje, o tuo pačiu ir savo aprangoje, būti individualistė. Moteris nebėra, kad mažai kūrėjai jai paktikuotų, kaip apsigrengti: dėvėti ilgus ar trumpus drabužius, ar tik tokios spalvos. Ji iš madų kūrėjų reikalauja didesnio pasirinkimo. Moteris nori pati susikurti savo stilių, kuris tiktų jos skoniui. Bet galbūt pats svarbiausias noras, kad tuose drabužiuose ji laisvai ir jaukiai jaustųsi. Moteris taip pat nebėra, kad modernūs, madingi drabužiai būtų tik labai mažų dydžių. Ji ieško drabužių įvairaus dydžio. Vis labiau ir labiau madų kūrėjai patenkina moters norus ir madingus drabužius parodo įvairiausių dydžių, įvairaus ilgumo. Be to, moteris nori pirkti tokius drabužius, kurie išryškintų jos asmenybę. Jai kartais nebėra tiek svarbu, ar tie drabužiai yra paskutinių mados. Šių dienų moteris vis daugiau įsijungia į krašto politiką, ekonomiką ir kultūrą. Net ir mūsų lietuviškame gyvenime vyksta pakitimai. JAV LB krašto valdybos pirmininkė moteris. Vienintelį išievojios dienraštį redaguoja irgi moteris. Taigi drabužiai turi tiktai jos pasirinktai profesijai ar darbui.

Šį rudenį matome didelį drabužių pasirinkimą iš įvairiausių pasaulio kraštų. Net ir tradiciniai, klasikiniai drabužiai šį sezoną šiek tiek sumoderninti, o ir spalvų pasirinkimas didelis. Ruduo — rudens spalvos, sunkesnės medžiagos. Šį rudenį daug matyti tamsiai žalios ir juodos spalvos, ar jų derinių. Juodos spalvos apranga visur ir visada tinka. Pastebime, kad, juo puošnėsnė medžiaga — tuo

Beverly Hills Embroiderers' Guild parodos, įvyksiančios spalio 1-2 Oakview Center (4625 W. 110 St.) ruošimo komiteto dalis. Iš kairės: Joanne Anderson, Jeanne McDonald, Zita Šimutienė — pirmininkė, Bette Cordes ir Dorothy Penland.

paprastesnis sukirpimas. Jei draugai pakvietė ir yra tik paprastas suėjimas ar gimtadienis, tai lengva pasirinkti drabužį. Viskas tinka, viskas gražu. Pasiimi saldinių dėžę ar gėlių puokštę ir eini. Pokyliams jau tik puošnūs vakariniai drabužiai. Vakarinėje aprangoje vyrauja prabanga. Gerai parinktas drabužis paryškina moters grožį. Perkant puošnius vakarinius drabužius, turbūt, nereikia per daug galvoti, kad per brangu, kad galbūt ta suknelė tik vienam kartui. Juk viskas gyvenime vyksta tik tą vieną kartą, tos pačios dienos niekad taip pat nepakartosi. Nauji metai ateina vis kitaip ir juos pasitinkame vis kitaip.

Prie drabužių stiliaus reikėtų pritaikyti ir plaukų šukuoseną. Tinkamai, skoningai sušukuoti plaukai atspindi moters charakterį, palinkimus. Visos bandome būti originalios ir susikurti savo stilių. Galbūt pats svarbiausias dalykas, ar tai aprangoje, ar plaukų sušukavime, kad jaustumės laisvai ir patogiai. Be to, dar labai svarbu amžius: viskas turi tiktai moters amžiui: ir šukuosena, ir drabužiai, ir jų stilius.

PLC kasmet ruošia Madų parodą ir stengiasi parodyti įdomiausius ateinančio sezono drabužius. Spalio 23 d. bus modeliuojami iš įvairių parduotuvių parinkti drabužiai: dieniniai, popietiniai ir puošnūs vakariniai. Šių dienų dideliame skubėjime nejučiomis prarandame artumą šeimose, o dar daugiau draugų artumą. Atvykę į Madų parodą, galėsime bent keletą valandų praleisti drauge, padraugauti ir pasigėrėti naujaisiomis madomis. Nors trumpam primiršime kasdieninius rūpesčius.

PLC Lemonte „Rudens simfonija“ madų paroda spalio 23 d., 12 val. d., Centro didžiojoje salėje. Gėrimai, pietūs, kava, saldumynai, laimėjimai. Kviečiame ir metinę Centro Madų parodą.

Bronė Nainienė

UŽVENČIO KAPELA
GIMNAZIJOJE

Kai buvo atstatyta Lietuvos valstybė, bet dar Vokietijos nepripažinta, Vokietijos LB valdyba prie Vasario 16-osios gimnazijos įkūrė informacijos biurą, kuriam vadovavo iš Lietuvos atvykęs deputatas kelmietis Antanas Račas. Jis čia labai sumaniai užmezgė ryšius su Vokietijos politikais ir visuomeninėm organizacijom ir taip surado Lietuvai daug draugų, jų tarpe Bundestago nari dr. Wolfgang von Stetten. Savo ryšiais jis daug padeda savo tautiečiams. Pavyzdžiui, Krailshaimo ir Limburgo apylinkėse jis Lietuvos ūkininkams suranda vietas pas vokiečius ūkininkus kelių mėnesių praktikai. Šį kartą jis šiuos praktikantus aplankė su Užvenčio kaimo kapela ir ūkininkų ansambliu. Muzikantai ir šokėjai linksmino Krailshaimo liaudies šventės dalyvius ir rugsėjo 19 d. atvyko į Hiutenfeldą. Gimnazijoje jie kartu su gimnazistais pasitiko prezidentą Brazauską, vakare pilies salėje atliko koncertą susirinkusiems lietuviams, sekantį dieną apžiūrėjo mokyklą ir daug sužinojo apie Lietuvos išievojios istoriją ir didžiuosius išievojios atliktus darbus. Po to jie išvyko į Limburgą ir į Reine. Iš ten jie grįžo į Lietuvą.

A. Š.

IŠ ARTI IR TOLI

VAŠINGTONE GIMĖ
LIETUVOS PILIETĖ

Lietuvos ambasada Vašingtone praneša, kad rugsėjo 29 d., 1:55 val. ryte, Lietuvos ambasadoriaus dr. Alfonso Eidinto žmona Birutė Vašingtono miesto klinikose pagimdė mergaitę. Mama ir naujagimė, sverianti 8 svarus ir 3 uncijas, jaučiasi gerai ir, tikimasi, kad netrukus jos bus išrašytos iš ligoninės. Naujagimėi jau parinktas Monikos Albinos vardas jos senelių — Sibiro tremtinės Monikos Astrauskienės ir nesenai mirusio Albino Eidinto atminimui. Pagal galiojančius įstatymus, gimusi JAV, tačiau diplomato šeimoje, Monika Albina yra Lietuvos pilietė ir jai ambasadoje jau išrašomas Lietuvos Respublikos gimimo liudijimas. Laimingas tėvas ambasadorius A. Eidintas džiugu ir šiuolaikinėse lietuvių šeimose dabar jau retoką įvykį aptarė trumpai: „Duktė Aistė ir sūnus Donatas kada nors liks vietoje Birutės ir manės, o Monika Albina, kaip trečias vaikas šeimoje, padidins tautą“.

LIETUVIŲ KLUBO VEIKLA

Beverly Shores Lietuvių klubas, šiais metais minėdamas 40 metų sukaktį, gali didžiuotis, kad žurnalistų bei redaktorių yra vadinamas Spaudos rėmėjų klubu, nes paaaukojo spaudai remti per 33,000 dolerių.

1994 m. rugsėjo 18 d. klubo susirinkime to garbingos aukos buvo prisimintos ir mėginta pasidairyti praeities susirinkimų protokoluose, kokie „šventieji“ tuos žaliukus barstė. Taip užvirė karštesni pasisakymai, įvairios nuomonės.

„Draugui“ minint 85 metų sukaktį, taip pat įsteigus fondą, inž. Eugenijus Bartkus pasiūlė paaaukoti pradinį fondo įnašą 100dol., parėmė V. Kasniūnas su ateities vizija, o klubo pirm. Vytautas Peseckas, pats uolus spaudos žmogus, su džiaugsmu priėmė triukšmingą pritarimą. Dar valandėlė ejęs išdinkino pareigas, Jaunutis Dagys (jis atsisakė kandidatatuoti kitam terminui) tuoj ir čekį išrašė.

Nominacijų komisijos pirm. dr. Domas Giedraitis pasiūlė išrinkti tą pačią valdybą, pakeičiant išdinkino pavardę. Pirm. Vytautas Peseckas, vicepirm. dr. Gediminas Balukas ir Vytautas Kasniūnas, sek. Rūta Arbienė ir ižd. Juozas Noreika.

Prisiminus Lietuvių klubo veiklą, daug pasiekta. Gražioje vietoje įrengtos Lituanicos parkas su paminklu Dariaus ir Girėno žygiui įamžinti. Surengtas iškilmingas miestelio 50-čio minėjimas. Pagerbiant mokykl. Joną Kavaliūną, jam esant Vasario 16 dienos gimnazijos direktorium Vokietijoje, mokykloje įrengtas kambarys.

Narių tarpe turime neseniai Beverly Shores įsikūrusį buv. žymų krepšininką Zenoną Puzinauską. Šiame susirinkime nariu buvo priimtas Algirdas Visockas.

V. Kasniūnas

ŠIMTMEČIO ŠVENTĖ

Rugsėjo 25 d., Clevelando Šv. Jurgio parapijai pradedant jos šimtmečius metus, Clevelando diecezijos vyskupas pagalbininkas Edward Pevco auکوjo 10:30 val. šv. Mišias.

DAINOS IR ŽODŽIO
POPIETĖ

BALFo rengiama Dainos ir dailiojo žodžio popietė Lietuvos ambasadoje, Washington, D.C., spalio 16 d., 3 val. popiet. Programą atliks Dalila Mackialienė ir Nerija Kasparienė. Visi kviečiami dalyvauti.